პროლეტარებო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

კომუნისტი

საქართველოს კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტისა და საქართველოს სსრ მშრომელთა დეპუტატების საბჭოების ორგანო

КОМУНИСТИ — ОРГАН ЦК КП ГРУЗИИ и СОВЕТОВ ДЕПУТАТОВ ТРУДЯЩИХСЯ ГРУЗИНСКОЙ ССР

გამოცემის 44-ე წელი | № 278 (12790) | პარასკევი, 29 ნოემბერი, 1963 წ. | ფასი 2 კაპ.

საინფორმაციო ცნობა

საქართველოს კომპარტიის XXII ყრილობა ა. წ. 24 დეკემბრის ნაცვლად მოწვეულია 1964 წლის 9 იანვარს.

საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტი

გულითადი სალამი იუგოსლავიის ხალხებს

მოსკოვი, 28 ნოემბერი. (საკდესი). ამხანაგებმა ნ. ს. ხრუშჩოვმა და ლ. ი. ბრეჟნევმა სკკპ ცენტრალური კომიტეტის, სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის, საბჭოთა მთავრობისა და მთელი საბჭოთა ხალხის სახელით გულითადად მიულოცეს ამხანაგ იოსიპ ბროზ ტიტოსა და მისი სახით იუგოსლავიის სოციალისტური ფედერაციული რესპუბლიკის ყველა მშრომელს ეროვნული დღესასწაული — რესპუბლიკის დღე და მე-20 წლისთავი, იუგოსლავიის სახალხო გათავისუფლების ანტიფაშისტური ვეჩის მეორე სესიისა, რომელმაც საფუძველი ჩაუყარა ახალ იუგოსლავიას.

საბჭოთა ხელმძღვანელების დეპეშაში ხაზგასმულია, რომ ჩვენი ხალხების ტრადიციული მეგობრობა, რომელიც მეორე მსოფლიო ომის მკაცრ წლებში გამოიწრთო საერთო მტრის წინააღმდეგ ერთობლივ ბრძოლაში, ახლა წარმატებით ვითარდება.

ჩვენი ქვეყნების მეგობრობა და ყოველმხრივი თანამშრომლობა, ნათქვამია დეპეშაში, შეესაბამება საბჭოთა ხალხისა და იუგოსლავიის ხალხთა ძირეულ ინტერესებს, მშვიდობისა და სოციალიზმისათვის მებრძოლი მთელი ძალების განმტკიცების ინტერესებს.

საბჭოთა ადამიანები ამ ღირსშესანიშნავ დღეს სულითა და გულით უსურვებენ იუგოსლავიის მოძმე ხალხებს ახალ მიღწევებს სოციალისტურ მშენებლობაში.

ანტონინ ნოვოტნი სამშობლოში გაემგზავრა

28 ნოემბერს მოსკოვიდან პრაღაში გაემგზავრა ჩეხოსლოვაკიის სოციალისტური რესპუბლიკის პარტიისა და მთავრობის დელეგაციის მეთაური, ჩეხოსლოვაკიის კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის პირველი მდივანი, ჩეხოსლოვაკიის სოციალისტური რესპუბლიკის პრეზიდენტი ანტონინ ნოვოტნი.

ვნუკოვოს აეროდრომზე, რომელიც მორთული იყო ჩეხოსლოვაკიისა და საბჭოთა კავშირის სახელმწიფო ალმებით, ა. ნოვოტნი გააცილეს სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პირველმა მდივანმა, სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარემ ნ. ს. ხრუშჩოვმა, სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პრეზიდიუმის წევრმა, სკკპ ცენტრალური კომიტეტის მდივანმა, სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარემ ლ. ი. ბრეჟნევმა, სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პრეზიდიუმის წევრმა, სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარის პირველმა მოადგილემ ა. ნ. კოსიგინმა, სკკპ ცენტრალური კომიტეტის მდივანმა ა. ვ. ანდროპოვმა და სხვა ოფიციალურმა პირებმა. (საკდესი).

ა. ი. მიქოიანი მოსკოვს გამოემგზავრა

ვაშინგტონი, 28 ნოემბერი. (საკდესი). გუშინ 16 საათსა და 55 წუთზე ადგილობრივი დროით სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარის პირველი მოადგილე ა. ი. მიქოიანი ვაშინგტონიდან მოსკოვს გაფრინდა.

გაფრენის წინ ა. ი. მიქოიანმა პრესისათვის გაკეთა შემდეგი განცხადება: „ეტო�d თქვენს ქვეყანას იმ სამწუხარო მოვლენების შესრულების შემდეგ, რომელიც საბჭოთა მთავრობამ დამაკისრა. თქვენს დედაქალაქში ხანმოკლე ყოფნის დროს შესაძლებლობა მქონდა შევეხვედროდი ამერიკის შეერთებული შტატების პრეზიდენტს ჯონსონსა და სახელმწიფო მდივანს რასკს. მინდა მადლობა გადავუხადო იმ სასაუბრო საუბრებისათვის, რაც მათთან გვქონდა.

ამედან გამოვთქვამდი, რომ ამერიკის შეერთებული შტატების ახალი მთავრობაც განაგრძობს ღონისძიებებს, რათა გამოინახოს სადავო საკითხების ურთიერთმისაღები გადაჭრა, ისეთივე ღონისძიებებს საერთაშორისო დაძაბულობის შესუსტებისათვის.

ამერიკელ ხალხს გულსურვებ ყოველივე სიკეთეს. წარგამძღოს“.

ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲡᲡᲠ ᲣᲛᲐᲦᲚᲔᲡᲘ ᲡᲐᲑᲭᲝᲡ ᲛᲝᲡᲐᲮᲚᲔᲝᲑᲘᲡ ᲡᲐᲧᲝᲤᲐᲪᲮᲝᲕᲠᲔᲑᲝ ᲛᲝᲛᲡᲐᲮᲣᲠᲔᲑᲘᲡ ᲛᲣᲓᲛᲘᲕ ᲙᲝᲛᲘᲡᲘᲐᲨᲘ

ᲒᲐᲛᲑᲐᲠᲗᲐ საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოსთან არსებული მოსახლეობის საყოფაცხოვრებო მომსახურების მუდმივი კომისიის სხდომა.

მოისმინეს კომისიის თავმჯდომარის მოადგილის დეპუტატ კ. ჭანკვაელიშვილის მოხსენება ქალაქ ზესტაფონისა და ზესტაფონის საწარმოო სამმართველოში შემავალი სოფლების მოსახლეობის საყოფაცხოვრებო მომსახურების მდგომარეობის შესახებ.

მოხსენების განხილვაში მონაწილეობა მიიღეს საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოსთან არსებული მოსახლეობის საყოფაცხოვრებო მომსახურების მთავარი სამმართველოს უფროსის მოადგილემ ო. დვალმა, ცეკავშირის გამგეობის თავმჯდომარის მოადგილემ ე. გოგუამ, ზესტაფონის რაიონის სამომხმარებლო კოოპერაციის საყოფაცხოვრებო მომსახურების კომბინატის დირექტორმა კ. მაჭავარიანმა და სხვებმა.

მომხსენებელმა და კამათის მონაწილეებმა აღნიშნეს ქალაქ ზესტაფონისა და ზესტაფონის საწარმოო სამმართველოში შემავალი სოფლების მოსახლეობის საყოფაცხოვრებო მომსახურებაში არსებული ნაკლოვანებანი.

კომისიამ მიიღო დადგენილება, რომ საკითხი შეიტანოს საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის განსახილველად.

ᲛᲐᲦᲐᲠᲝᲔᲚᲗᲐ ᲐᲮᲐᲚᲘ ᲬᲔᲚᲘ

მარგანეცი (დნეპროპეტროვსკის ოლქი), 26 ნოემბერი. (საკდესი). ნოემბრის გეგმის გადამეტებით ამოღებული მანგანუმის კონცენტრატით დატვირთული პირველი ეშელონები გაუგზავნეს ნიკოპოლ-მარგანეცის აუზის მაღაროელებმა დნეპრისპირეთისა და დონბასის მეტალურგებს. გრუშევსკის მაღაროს № 6 შახტის, ორჯონიკიძის სახელობის მაღაროს № 9 და № 10 შახტების კოლექტივები უკვე რამდენიმე დღეა შვიდწლედის მეხუთე წლის გეგმის გადამეტებით იღებენ მანგანუმის მადანს.

ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲡᲡᲠ ᲣᲛᲐᲦᲚᲔᲡᲘ ᲡᲐᲑᲭᲝᲡ ᲛᲝᲡᲐᲮᲚᲔᲝᲑᲘᲡ ᲡᲐᲧᲝᲤᲐᲪᲮᲝᲕᲠᲔᲑᲝ ᲛᲝᲛᲡᲐᲮᲣᲠᲔᲑᲘᲡ ᲛᲣᲓᲛᲘᲕ ᲙᲝᲛᲘᲡᲘᲐᲨᲘ

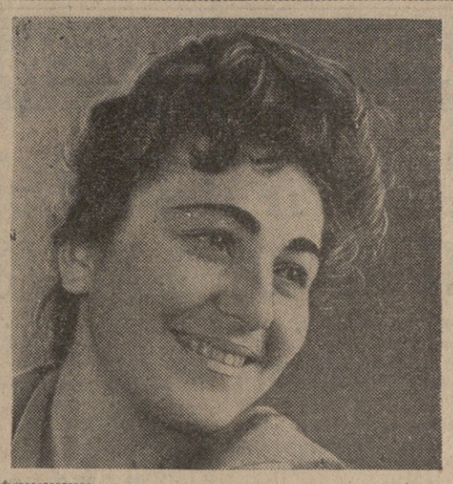

ᲨᲠᲝᲛᲘᲗᲘ ᲞᲐᲢᲐᲙᲔᲑᲘ

ზესტაფონის ფეროშენადნობთა ქარხნის კომუნისტური შრომის ბრიგადის ხელმძღვანელი გ. ნანიტაშვილი, (მარცხნიდან) ზუგდიდის რაიონის სოფელ პირველი მაისის კოლმეურნეობის მეაბრეშუმე ლ. არჩაია და თეთრი წყაროს რაიონის სოფელ კოდის კოლმეურნეობის მესიმინდე დ. დემეტრაშვილი ახალი შრომითი წარმატებებით ეგებებიან საქართველოს კომპარტიის XXII ყრილობას.

ფოტო: ბ. გერსამიასი (საქდესის ფოტოქრონიკა), ბ. სოკოლოვისა და ა. ჩარკვიანისა.

ᲩᲕᲔᲜᲘ ᲜᲝᲒᲐᲗᲘ — ᲡᲐᲛᲨᲝᲑᲚᲝᲡ

თᲑᲘᲚᲘᲡᲘ. სატვირთო სავაგონო დეპოს კოლექტივმა ათი თვის საწარმოო დავალება ვადაზე ადრე გადაჭარბებით შეასრულა. შრომის ნაყოფიერების ზრდისა და გამოშვებული პროდუქციის თვითღირებულების შემცირების გზით 36.384 მანეთი ზეგეგმითი დაგროვება მიიღო.

შრომაში თავი ისახელეს ზეინკლებმა შ. ხუროშვილმა და გ. პისკულოვმა, დურგლებმა ვ. ბეჟიტაშვილმა და გ. შეროზაშვილმა, შემდუღებელმა ტ. სვიატენკომ. მათ წლიური გეგმა უკვე შეასრულეს და ახლა მომავალი წლის ანგარიშში მუშაობენ.

ს. ახალაძე,
დეპოს ინჟინერი.

ᲐᲑᲐᲨᲐ. მექანიკურმა ქარხანამ ათი თვის საწარმოო დავალება 106 პროცენტით გაანაღდა და ქვეყანას გეგმის გადამეტებით 30 ათასი მანქანის პროდუქცია მისცა. შრომის ნაყოფიერებამ განვლილ პერიოდში 25 პროცენტით ამაღლდა.

ი. თოფურია,
გ. ვეფხაძე.

Ქუთაისი. „კავსანტეხმონტაჟის“ ქუთაისის სამმართველოს მიმდინარე წლის ათ თვეში საუკეთესო საწარმოო მაჩვენებლების მოპოვებისათვის მეორედ გადაეცა ტრესტ „კავსანტეხმონტაჟის“ გარდამავალი წითელი დროშა.

ქუთაისელმა მემონტაჟეებმა ათი თვის საწარმოო დავალება 107,4 პროცენტით გაანაღდეს. მათ ახალი ვალდებულება იკისრეს — საქართველოს კომპარტიის XXII ყრილობას უპატაკონ წლიური გეგმის შესრულება.

გ. მეესი,

ტრესტ „კავსანტეხმონტაჟის“ ქუთაისის სამმართველოს კადრების განყოფილების გამგე.

ᲨᲠᲝᲛᲘᲗᲘ ᲞᲐᲢᲐᲙᲔᲑᲘ

ᲩᲐᲫᲕᲘᲡ საწარმოო სამმართველოს მეურნეობებმა წარმატებით შეასრულეს ლაო ჩაისა და მოსაბირკეთებელი მასალის დამზადების გეგმა.

სახელმწიფოს მიეყიდა 1943 ტონა ლაო ჩაი გეგმით გათვალისწინებული 1.730 ტონის ნაცვლად. მოსაპირკეთებელი მასალა დამზადებულია 616 ტონა — დავალებით გათვალისწინებულზე 46 ტონით მეტი.

ᲛᲐᲘᲐᲙᲝᲕᲡᲙᲘᲡ საწარმოო სამმართველოს მეურნეობებმა 20 ნოემბრისათვის 102 პროცენტით გაანაღდეს სახელმწიფოსათვის ხილის მიყიდვის გეგმა. სახელმწიფოს მიეყიდა 26.870 ცენტნერი ხილი გეგმით გათვალისწინებული 26.170 ცენტნერის ნაცვლად. მათ იკისრეს ვალდებულება წლის ბოლომდე დამზადონ კიდევ 5.000 ცენტნერი ხილი.

112 პროცენტით შესრულებულია დაფნის ფოთლის დამზადების გეგმა. დამზადებულია 840 ცენტნერი ფოთოლი გეგმით გათვალისწინებული 750 ცენტნერის ნაცვლად.

(საქდესი).

ᲕᲐᲚᲓᲔᲑᲣᲚᲔᲑᲐ ᲨᲔᲡᲠᲣᲚᲔᲑᲣᲚᲘᲐ!

ᲐᲮᲐᲚᲪᲘᲮᲘᲡ პარტიული კომიტეტის მდივანმა ამხ. ი. ხარისხარიშვილმა და საწარმოო სამმართველოს უფროსმა ამხ. ვ. ᲒᲝᲜᲒᲘᲫᲔᲠᲘᲫᲔ ტელეგრამაფით გვაცნობეს: სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პომავალი პლენუმისა და საქართველოს კპ XXII ყრილობის აღსანიშნავი სოციალისტური შეჯიბრების გაჩაღებით ახალციხის საწარმოო სამმართველოს კოლმეურნეობებმა და საბჭოთა მეურნეობებმა 20 ნოემბრისათვის გადაჭარბებით შეასრულეს სახელმწიფოსათვის კარტოფილის სავალდებულო ჩაბარებისა და შესყიდვის ვალდებულება.

გეგმით სახელმწიფოსათვის უნდა ჩაებარებინათ 4.000 ტონა კარტოფილი, ჩაბარებულია 4.010 ტონა. გარდა ამისა, სახელმწიფოს მიჰყიდეს 2.544 ტონა კარტოფილი.

ᲡᲐᲙᲓᲔᲡᲘᲡ ᲪᲜᲝᲑᲐ

ᲙᲝᲡᲛᲝᲡᲘᲡᲠᲘ სივრცის შემდგომ ათვისებაში მეცნიერული კვლევის პროგრამის გაფართოებასთან დაკავშირებით საკდესს დავალებული აქვს განაცხადოს, რომ 1963 წლის 2 დეკემბრიდან 1964 წლის 25 იანვრამდე საბჭოთა კავშირში გაშვებულ იქნება ახალი სრულყოფილი ვარიანტების მატარებელი რაკეტები კოსმოსური ობიექტებისათვის წყნარი ოკეანის აკვატორიუმის რაიონებში, რომელთა კოორდინატებია:

1-ლი რაიონი

ჩრდილოეთის განედი	დასავლეთის გრძედი
10 გრადუსი და 25 მინუტი	170 გრადუსი და 31 მინუტი
11 გრადუსი და 42 მინუტი	167 გრადუსი და 52 მინუტი
9 გრადუსი და 14 მინუტი	166 გრადუსი და 42 მინუტი
8 გრადუსი და 00 მინუტი	169 გრადუსი და 21 მინუტი

მე-2 რაიონი

ჩრდილოეთის განედი	აღმოსავლეთის გრძედი
35 გრადუსი და 20 მინუტი	173 გრადუსი და 40 მინუტი
33 გრადუსი და 02 მინუტი	175 გრადუსი და 40 მინუტი
32 გრადუსი და 02 მინუტი	173 გრადუსი და 52 მინუტი
34 გრადუსი და 20 მინუტი	171 გრადუსი და 52 მინუტი

წყნარი ოკეანის აკვატორიუმში მატარებელი რაკეტების გაშვების განხორციელებისას ზღვაოსნობისა და თვითმფრინავთა ფრენის უსაფრთხობის უზრუნველყოფის მიზნით, საბჭოთა კავშირის მთავრობა სთხოვს იმ ქვეყნების მთავრობებს, რომელთა გემები და თვითმფრინავები დროის აღნიშნული პერიოდის განმავლობაში შეიძლება აღმოჩნდნენ მატარებელი რაკეტების უკანასკნელისწინა საფეხურების ჩამოვარდნის რაიონებში, რომ შესაბამისმა ხელისუფლებამ მიითითება მისცენ გემების კაპიტნებსა და თვითმფრინავთა მეთაურებს არ შეეიდნენ წყნარი ოკეანის აკვატორიუმისა და საჰაერო სივრცის რაიონებში, რომელთაც აღნიშნული კოორდინატები აქვთ.

ᲛᲐᲠᲘᲜᲔ ᲛᲔᲓᲘᲕᲜᲘᲡ ᲬᲐᲠᲛᲐᲢᲔᲑᲐ ᲜᲘᲣ-ᲘᲝᲠᲙᲨᲘ

ᲜᲘᲣ-ᲘᲝᲠᲙᲘ, 28 ᲜᲝᲔᲛᲑᲔᲠᲘ. (ᲡᲐᲙᲓᲔᲡᲘ). ᲡᲐᲑᲭᲝᲗᲐ ᲞᲘᲐᲜᲘᲡᲢᲘ ᲛᲐᲠᲘᲜᲔ ᲛᲔᲓᲘᲕᲜᲘᲡ ᲒᲣᲨᲘᲜ ᲬᲐᲠᲛᲐᲢᲔᲑᲘᲗᲘ ᲒᲐᲛᲝᲡᲕᲚᲘᲗ ᲓᲐᲡᲢᲐᲠᲓᲐ „ᲙᲐᲠᲜᲔᲒᲘ ᲮᲝᲚᲨᲘ“.

ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲡᲡᲠ ᲣᲛᲐᲦᲚᲔᲡᲘ ᲡᲐᲑᲭᲝᲡ ᲞᲠᲔᲖᲘᲓᲘᲣᲛᲘᲡᲐ ᲓᲐ ᲞᲠᲝᲙᲣᲠᲐᲢᲣᲠᲘᲡ ᲡᲐᲐᲢᲝᲠᲘᲡ ᲨᲔᲡᲐᲮᲔᲑ

ᲞᲝᲣᲡᲢᲘᲪᲘᲘᲡ ᲙᲝᲛᲘᲢᲔᲢᲘᲡ ᲞᲠᲝᲢᲝᲙᲝᲚᲘ

ᲐᲛᲮ. Თ. Გ. ᲛᲔᲖᲣᲠᲜᲘᲨᲕᲘᲚᲘᲡ ᲓᲐ ᲞᲠᲝᲙᲣᲠᲐᲢᲣᲠᲘᲡ ᲡᲐᲐᲢᲝᲠᲘᲡ ᲛᲘᲛᲔᲠᲚᲝᲑᲘᲡ ᲨᲔᲡᲐᲮᲔᲑ

ᲞᲝᲣᲡᲢᲘᲪᲘᲘᲡ ᲙᲝᲛᲘᲢᲔᲢᲘᲡ ᲞᲠᲝᲢᲝᲙᲝᲚᲘᲡ ᲛᲘᲠᲗᲕᲘᲗ ᲒᲐᲜᲘᲮᲘᲚᲕᲘᲡ ᲨᲔᲛᲓᲔᲒᲘ ᲓᲐᲡᲙᲕᲜᲘᲗᲘ ᲡᲐᲥᲛᲔᲖᲔ ᲛᲘᲦᲔᲑᲣᲚᲘ ᲐᲥᲢᲘᲡ ᲒᲐᲜᲐᲮᲚᲕᲘᲡ ᲛᲘᲖᲜᲘᲗ, ᲠᲝᲛ 1963 ᲬᲚᲘᲡ 2 ᲓᲔᲙᲔᲛᲑᲠᲘᲓᲐᲜ 1964 ᲬᲚᲘᲡ 25 ᲘᲐᲜᲕᲐᲠᲘᲛᲓᲔ ᲡᲐᲑᲭᲝᲗᲐ ᲙᲐᲕᲨᲘᲠᲨᲘ ᲒᲐᲨᲕᲔᲑᲣᲚ ᲘᲥᲜᲔᲑᲐ ᲐᲮᲐᲚᲘ ᲡᲠᲣᲚᲧᲝᲤᲘᲡᲘ ᲒᲐᲠᲘᲐᲜᲢᲘᲡ ᲛᲐᲢᲐᲠᲔᲑᲔᲚᲘ ᲠᲐᲙᲔᲢᲔᲑᲘ ᲙᲝᲡᲛᲝᲡᲣᲠᲘ ᲝᲑᲘᲔᲥᲢᲔᲑᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲬᲧᲜᲐᲠᲘ ᲝᲙᲔᲐᲜᲘᲡ ᲐᲙᲕᲐᲢᲝᲠᲘᲣᲛᲘᲡ ᲠᲐᲘᲝᲜᲔᲑᲨᲘ, ᲠᲝᲛᲔᲚᲗᲐ ᲙᲝᲝᲠᲓᲘᲜᲐᲢᲔᲑᲘ ᲐᲠᲘᲡ:

1-ᲚᲘ ᲠᲐᲘᲝᲜᲘ

ᲩᲠᲓᲘᲚᲝᲔᲗᲘᲡ ᲒᲐᲜᲔᲓᲘ	ᲓᲐᲡᲐᲕᲚᲔᲗᲘᲡ �გრძედი
10 ᲒᲠᲐᲓᲣᲡᲘ ᲓᲐ 25 ᲛᲘᲜᲣᲢᲘ	170 ᲒᲠᲐᲓᲣᲡᲘ ᲓᲐ 31 ᲛᲘᲜᲣᲢᲘ
11 ᲒᲠᲐᲓᲣᲡᲘ ᲓᲐ 42 ᲛᲘᲜᲣᲢᲘ	167 ᲒᲠᲐᲓᲣᲡᲘ ᲓᲐ 52 ᲛᲘᲜᲣᲢᲘ
9 ᲒᲠᲐᲓᲣᲡᲘ ᲓᲐ 14 ᲛᲘᲜᲣᲢᲘ	166 ᲒᲠᲐᲓᲣᲡᲘ ᲓᲐ 42 ᲛᲘᲜᲣᲢᲘ
8 ᲒᲠᲐᲓᲣᲡᲘ ᲓᲐ 00 ᲛᲘᲜᲣᲢᲘ	169 ᲒᲠᲐᲓᲣᲡᲘ ᲓᲐ 21 ᲛᲘᲜᲣᲢᲘ

ᲛᲔ-2 ᲠᲐᲘᲝᲜᲘ

ᲩᲠᲓᲘᲚᲝᲔᲗᲘᲡ ᲒᲐᲜᲔᲓᲘ	ᲐᲦᲛᲝᲡᲐᲕᲚᲔᲗᲘᲡ ᲒᲠᲫᲔᲓᲘ
35 ᲒᲠᲐᲓᲣᲡᲘ ᲓᲐ 20 ᲛᲘᲜᲣᲢᲘ	173 ᲒᲠᲐᲓᲣᲡᲘ ᲓᲐ 40 ᲛᲘᲜᲣᲢᲘ
33 ᲒᲠᲐᲓᲣᲡᲘ ᲓᲐ 02 ᲛᲘᲜᲣᲢᲘ	175 ᲒᲠᲐᲓᲣᲡᲘ ᲓᲐ 40 ᲛᲘᲜᲣᲢᲘ
32 ᲒᲠᲐᲓᲣᲡᲘ ᲓᲐ 02 ᲛᲘᲜᲣᲢᲘ	173 ᲒᲠᲐᲓᲣᲡᲘ ᲓᲐ 52 ᲛᲘᲜᲣᲢᲘ
34 ᲒᲠᲐᲓᲣᲡᲘ ᲓᲐ 20 ᲛᲘᲜᲣᲢᲘ	171 ᲒᲠᲐᲓᲣᲡᲘ ᲓᲐ 52 ᲛᲘᲜᲣᲢᲘ

ᲬᲧᲜᲐᲠᲘ ᲝᲙᲔᲐᲜᲘᲡ ᲐᲙᲕᲐᲢᲝᲠᲘᲣᲛᲨᲘ ᲛᲐᲢᲐᲠᲔᲑᲔᲚᲘ ᲠᲐᲙᲔᲢᲔᲑᲘᲡ ᲒᲐᲨᲕᲔᲑᲘᲡ ᲒᲐᲜᲮᲠᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲡᲐᲭᲘᲠᲝ ᲮᲔᲚᲘᲡᲣᲤᲚᲔᲑᲘᲡ ᲛᲘᲖᲜᲘᲗ, ᲡᲐᲑᲭᲝᲗᲐ ᲙᲐᲕᲨᲘᲠᲘᲡ ᲛᲗᲐᲕᲠᲝᲑᲐ ᲡᲗᲮᲝᲕᲡ ᲘᲛ ᲥᲕᲔᲧᲜᲔᲑᲘᲡ ᲛᲗᲐᲕᲠᲝᲑᲔᲑᲡ, ᲠᲝᲛᲚᲗᲐ ᲒᲔᲛᲔᲑᲘᲡ ᲓᲐ ᲗᲕᲘᲗᲛᲤᲠᲘᲜᲐᲕᲗᲐ ᲤᲠᲔᲜᲘᲡ ᲣᲡᲐᲤᲠᲗᲮᲝᲑᲘᲡ ᲣᲖᲠᲣᲜᲕᲔᲚᲧᲝᲤᲘᲡ ᲛᲘᲖᲜᲘᲗ, ᲐᲠ ᲨᲔᲔᲛᲝᲬᲛᲔᲑᲘᲜᲔᲗ ᲬᲧᲜᲐᲠᲘ ᲝᲙᲔᲐᲜᲘᲡ ᲐᲙᲕᲐᲢᲝᲠᲘᲣᲛᲘᲡ ᲓᲐ ᲡᲐᲰᲐᲔᲠᲝ ᲡᲘᲒᲠᲪᲘᲡ ᲠᲐᲘᲝᲜᲔᲑᲨᲘ, ᲠᲝᲛᲔᲚᲗᲐᲪ ᲐᲦᲜᲘᲨᲜᲣᲚᲘ ᲙᲝᲝᲠᲓᲘᲜᲐᲢᲔᲑᲘ ᲐᲥᲕᲗ.

ᲛᲐᲠᲘᲜᲔ ᲛᲔᲓᲘᲕᲜᲘᲡ ᲬᲐᲠᲛᲐᲢᲔᲑᲐ ᲜᲘᲣ-ᲘᲝᲠᲙᲨᲘ

ᲜᲘᲣ-ᲘᲝᲠᲙᲘ, 28 ᲜᲝᲔᲛᲑᲔᲠᲘ. (ᲡᲐᲙᲓᲔᲡᲘ). ᲡᲐᲑᲭᲝᲗᲐ ᲞᲘᲐᲜᲘᲡᲢᲘ ᲛᲐᲠᲘᲜᲔ ᲛᲔᲓᲘᲕᲜᲘᲡ ᲒᲣᲨᲘᲜ ᲬᲐᲠᲛᲐᲢᲔᲑᲘᲗᲘ ᲒᲐᲛᲝᲡᲕᲚᲘᲗ ᲓᲐᲡᲢᲐᲠᲓᲐ „ᲙᲐᲠᲜᲔᲒᲘ ᲮᲝᲚᲨᲘ“.

ᲒᲣᲨᲘᲜᲘᲡ ᲡᲐᲚᲐᲛᲘ ᲡᲝᲤᲚᲘᲡ ᲮᲐᲚᲮᲔᲑᲡ

ᲛᲝᲡᲙᲝᲕᲘ, 28 ᲜᲝᲔᲛᲑᲔᲠᲘ. (ᲡᲐᲙᲓᲔᲡᲘ). ᲐᲛᲮᲐᲜᲐ�გᲔᲑᲛᲐ ნ. ს. ᲮᲠᲣᲨᲩᲝᲕᲛᲐ ᲓᲐ ლ. ი. ᲑᲠᲔᲟᲜᲔᲕᲛᲐ ᲡᲙᲙᲞ ᲪᲔᲜᲢᲠᲐᲚᲣᲠᲘ ᲙᲝᲛᲘᲢᲔᲢᲘᲡ, ᲡᲡᲠ ᲙᲐᲕᲨᲘᲠᲘᲡ ᲣᲛᲐᲦᲚᲔᲡᲘ ᲡᲐᲑᲭᲝᲡ ᲞᲠᲔᲖᲘᲓᲘᲣᲛᲘᲡ, ᲡᲡᲠ ᲣᲛᲐᲦᲚᲔᲡᲘ ᲡᲐᲑᲭᲝᲡ ᲞᲠᲔᲖᲘᲓᲘᲣᲛᲘᲡ ᲡᲐᲐᲢᲝᲠᲘᲡ ᲛᲘᲛᲔᲠᲚᲝᲑᲘᲡ ᲨᲔᲡᲐᲮᲔᲑ

ᲒᲐᲛᲑᲐᲠᲗᲐ საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის

თავმჯდომარე **Გ. ᲙᲝᲬᲝᲕᲜᲘᲫᲔ**

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის

მდივანი **ზ. ᲙᲕᲘᲢᲐᲫᲔ**

ᲗᲑᲘᲚᲘᲡᲘ.

1963 წლის 27 ნოემბერი.

ᲛᲝᲛᲦᲔᲠᲘᲡ ᲡᲐᲮᲐᲚᲮᲝ ᲡᲙᲝᲚᲐ

ᲛᲝᲡᲙᲝᲕᲘ, 27 ნოემბერი. (საკდესი). დედაქალაქში შეიქმნა ჩვენს ქვეყანაში პირველი სომღერის საქალაქო სახლი სკოლა. მისი ორგანიზატორია სპეციალური სალაპარაკო სცენის თეატრი ოსტატები, რომლებიც ამჟამად მასწავლებლად ისვენებენ. სსრ კავშირის სახალხო არტისტებმა ე. ა. ბეგოვამ, ი. ს. ანოზლოვსკიმ, მ. ო. ბეგოვამ, რუსეთის სსრ სახალხო არტისტებმა მ. პ. მაქსაკოვამ, ბ. ი. ბოგოროვამ, ი. პ. ბურლაკმა და სხვებმა ზეიმზეიმლმა მომღერლებმა გადაწყვიტეს თავიანთი გამოცდილება გაუზიარონ მხატვრულ-ტექნიკურ მოქმედების აღსაზრდელებს. ... ᲠᲔᲥᲢᲝᲠᲘᲐ ᲠᲣᲡᲔᲗᲘᲡ ᲡᲡᲠ ᲐᲠᲢᲘᲡᲢᲘ Ა. Გ. ᲜᲝᲕᲘᲙᲝᲕᲘ.

ᲡᲐᲥᲓᲔᲡᲘᲡ ᲪᲜᲝᲑᲐ

ᲪᲘᲡᲤᲔᲠᲘ ᲡᲐᲗᲑᲝᲑᲘᲡ ᲖᲠᲐᲡᲐᲖᲔ

ᲧᲐᲖᲐᲜᲘ, 27 ᲜᲝᲔᲛᲑᲔᲠᲘ. (ᲡᲐᲙᲓᲔᲡᲘ). დღეს ამუშავდა ახალი გაზსადენი — მინიბაევო - ყაზანი, რომლის სიგრძე 285 კილომეტრია. მოქმედ გაზსადენთან შედარებით, ახალი მიწისქვეშა ტრასა ხუთჯერ მეტ სათბობს მიაწოდებს თათრეთის დედაქალაქს მინიბაევოს გაზ-ბენზინის ქარხნიდან.

ᲛᲔᲒᲝᲒᲠᲝᲒᲘᲡ ᲩᲘᲠᲐᲚᲓᲐᲜᲘ

ᲒᲔᲝᲭᲩᲐᲘ. (ᲐᲖᲔᲠᲑᲐᲘᲯᲐᲜᲘᲡ ᲡᲡᲠ), 27 ᲜᲝᲔᲛᲑᲔᲠᲘ. (ᲡᲐᲙᲓᲔᲡᲘ). მეგობრობის გაზის ჩირაღდანი დაანთეს გეოჭაის კოლმეურნეობა „კოლგარისტანის“ ცენტრალურ მოედანზე ძვირფასი სტუმრების — ბულგარეთის წარმოგზავნილთა პატივსაცემად. სტუმრები მონაწილეობენ ბულგარეთის კულტურის დეკადაში, რომელიც აზერბაიჯანში მიმდინარეობს. დიდი ხნის მეგობრობა აკავშირებს აზერბაიჯანელ კოლმეურნეებს ბულგარეთის რუსეს მაზრის დიდი ოქტომბრის სახელობის შრომითი სამიწათმოქმედო კოოპერატივის წევრებთან.

აზერბაიჯანისა და ბულგარეთის კოოპერატივების შეჯიბრება, განაცხადა კოლმეურნეობის კულტურის სასახლეში გამართულ მეგობრობის საღამოზე ბულგარეთ-საბჭოთა კავშირის მეგობრობის საყოველთაო სახალხო კომიტეტის პასუხისმგებელმა მდივანმა მიხეილ მანეკმა, ჩვენი ხალხების ძმური მეგობრობის კონკრეტული გამოვლინებაა.

ᲛᲐᲦᲐᲠᲝᲔᲚᲗᲐ ᲐᲮᲐᲚᲘ ᲬᲔᲚᲘ

ᲛᲐᲠᲒᲐᲜᲔᲪᲘ (დნეპროპეტროვსკის ოლქი), 26 ნოემბერი. (საკდესი). ნოემბრის გეგმის გადამეტებით ამოღებული მანგანუმის კონცენტრატით დატვირთული პირველი ეშელონები გაუგზავნეს ნიკოპოლ-მარგანეცის აუზის მაღაროელებმა დნეპრისპირეთისა და დონბასის მეტალურგებს. გრუშევსკის მაღაროს № 6 შახტის, ორჯონიკიძის სახელობის მაღაროს № 9 და № 10 შახტების კოლექტივები უკვე რამდენიმე დღეა შვიდწლედის მეხუთე წლის გეგმის გადამეტებით იღებენ მანგანუმის მადანს.

ᲛᲣᲨᲐᲝᲑᲐ ᲓᲐᲐᲛᲗᲐᲕᲠᲐ ᲡᲐᲛᲔᲪᲜᲘᲔᲠᲝ ᲡᲔᲡᲘᲐᲛ

27 ᲜᲝᲔᲛᲑᲔᲠᲡ გაიმართა ხალხთა ლენინური მეგობრობისადმი მიძღვნილი ფიზიკოკავკასიის ისტორიკოსთა სამეცნიერო სესიის დასკვნითი სხდომა.

„ხალხთა მეგობრობის ასახვა აზერბაიჯანის საბჭოთა ლიტერატურაში“ — ამ თემას მიუძღვნა თავისი მოხსენება აზერბაიჯანის სსრ მეცნიერებათა აკადემიის ვიცე-პრეზიდენტმა **მ. ა. დადაშზადემ.**

შემდეგ მოხსენება **„ამიერკავკასიის ხალხთა მეგობრობა სომხეთის საბჭოთა ლიტერატურაში“** წაიკითხა ფილოლოგიის მეცნიერებათა დოქტორმა, პროფესორმა **ს. გ. არეშიანმა.**

სესიის მონაწილეებმა მოისმინეს სკკპ ცენტრალურ კომიტეტთან არსებული მარქსიზმ-ლენინიზმის ინსტიტუტის სომხეთის ფილიალის დირექტორის მოადგილის, ისტორიის მეცნიერებათა კანდიდატის **კ. ბ. უდუმიანის მოხსენება — „ამიერკავკასიის პარტიული ორგანიზაციების საქმიანობა კომუნიზმის გაშლილი მშენებლობის პერიოდში მშრომელთა ინტერნაციონალური აღზრდისათვის“.**

აზერბაიჯანის მეცნიერებათა აკადემიამ საქართველოსა და სომხეთის მთელი რიგი კოლმეურნეობებისა და საბჭოთა მეურნეობების სამმართველოთა პარტიულ ორგანიზაციებ

საწარმოო სამმართველოთა და რაიონულ პარტიულ ორგანოებზე

პარტიული ცხოვრება

ახალი პარტიული კომიტეტები

სკკპ ცენტრალური კომიტეტის დეკემბრის პლენუმის გახსნის წინადღეებში ჩვენს რესპუბლიკას რამდენიმე ახალი რაიონი და საწარმოო სამმართველო შეემატა.

ეს დიდმნიშვნელოვანი მოვლენაა საქართველოს პარტიული ორგანიზაციის, ახალშექმნილი რაიონებისა და სამმართველოების მშრომელთა ცხოვრებაში. ამიტომ სავსებით ბუნებრივია, რომ ზემდგომი ორგანოების ამ გადაწყვეტილებას დიდი მოწონებით შეხვდნენ ახალშექმნილი რაიონებისა და საწარმოო სამმართველოების მშრომელები.

ამ დღეებში შედგა ზოგიერთი ახალშექმნილი რაიონისა და საწარმოო სამმართველოს პარტიული ორგანიზაციების კონფერენციები, რომლებმაც კომუნისტთა მაღალი აქტივობითა და პრინციპული მომთხოვნელობის ნიშნით ჩაიარა. ქვემოთ ვაქვეყნებთ ამ პარტიული კონფერენციების მოკლე ანგარიშებს.

საგარეჯო

ახალშექმნილი საგარეჯოს საწარმოო სამმართველო რესპუბლიკის ერთ-ერთი მსხვილი სამეურნეო-ადმინისტრაციული ერთეულია.

საწარმოო სამმართველოს სოფლის მეურნეობის ძირითადი დარგებია მიწათმოქმედება, მევენახეობა, მეცხოველეობა.

სკკპ ცენტრალური კომიტეტის ნოემბრის პლენუმის გადაწყვეტილებათა შესრულების მიმდინარეობას და საწარმოო სამმართველოს პარტიული ორგანიზაციის ამოცანებს მიეძღვნა საწარმოო სამმართველოს პარტიული ორგანიზაციის პირველი კონფერენცია, რომელიც 26 ნოემბერს გაიმართა საგარეჯოში.

მოხსენება გააკეთა საორგანიზაციო ბიუროს თავმჯდომარემ **ო. სიბაშვილმა**, კამათში გამოვიდა 11 კაცი.

კონფერენციის მონაწილეებმა განსაკუთრებით გააკეთეს ყურადღება მარცვლეული მეურნეობის განვითარებაზე. აღინიშნა, რომ წელს სახელმწიფოსადმი მეურნეობებმა გადაჭარბებით შეასრულეს სახელმწიფოსთვის მარცვლეულის მიყიდვის დავალება, მაგრამ ბევრი რეზერვი გამოუყენებელი დარჩა.

კონფერენციაზე სიტყვა წარმოთქვა საქართველოს კპ ცენტრალური კომიტეტის მდივანმა, საქართველოს კპ ცენტრალური კომიტეტის სოფლის მეურნეობის ხელმძღვანელობის ბიუროს თავმჯდომარემ ამხ. **შ. ჭანუყვაძემ.**

გულრიფში

გულრიფშის საწარმოო სამმართველოს პარტიული კონფერენციის დელეგატებმა საქმიან ვითარებაში განიხილეს პარტიის ცენტრალური კომიტეტის ნოემბრის პლენუმის გადაწყვეტილებათა შესრულების მიმდინარეობა და საწარმოო სამმართველოს პარტიული ორგანიზაციის ამოცანები. ამ საკითხზე მოხსენებით გამოვიდა საორგანიზაციო ბიუროს თავმჯდომარე **ა. ლვინჭილია.**

მომხსენებელი და კამათის მონაწილე დელეგატები ერთხმად აღნიშნავდნენ, რომ სკკპ ცენტრალური კომიტეტის ნოემბრის პლენუმიდან გასული ერთი წლის მანძილზე გულრიფშელმა მშრომელებმა თვალსაჩინო წარმატებანი მოიპოვეს სამეურნეო და კულტურული მშენებლობის ყველა დარგში. მაგრამ მიღწევებში გაცილებით მეტი იქნებოდა, პარტიული ორგანიზაციები უფრო ღრმად რომ სწვდებოდნენ საზოგადოებრივ მეურნეობათა ეკონომიკას, განამტკიცებდნენ კავშირს მასებთან, ეწეოდნენ მეტ ცოცხალ ორგანიზატორულ მუშაობას.

კონფერენციის მუშაობაში მონაწილეობა მიიღეს საქართველოს კპ აფხაზეთის საოლქო კომიტეტის მეორე მდივანმა ამხ. **დ. გოგრიჩიანმ**, აფხაზეთის სსსრ მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარის პირველმა მოადგილემ ამხ. **გ. ბერულავამ.**

ცაგერი

ცაგერელ კომუნისტთა ფორუმზე 316 კაცი შეიკრიბა. ეუბნებოდა ახალშექმნილი საწარმოო სამმართველოს მოწინავე ადამიანები. საორგანიზაციო ბიუროს თავმჯდომარემ **კ. სილაგაძემ**, რომელმაც მოხსენება გააკეთა სკკპ ცენტრალური კომიტეტის ნოემბრის პლენუმის გადაწყვეტილებათა შესრულების მიმდინარეობისა და საწარმოო სამმართველოს პარტიული ორგანიზაციის ამოცანების შესახებ, და დელეგატებმა ილაპარაკეს პარტიის მიერ დასახულ ღონისძიებათა განხორციელებისათვის ბრძოლის პირველ შედეგებზე, შეეხნენ ნაკლოვანებათა გამომწვევ მიზეზებს.

კონფერენციაზე აღინიშნა, რომ უკანასკნელ წლებში ცაგერში მარცვლეულის წარმოება შემცირდა. ნათესმა ფართობებმა ზრდის ნაცვლად თითქმის ოთხი ათასი ჰექტარით იკლო.

სასოფლო-სამეურნეო წარმოების ზრდის, კადრების შერჩევა-განაწილების, კომუნისტთა პასუხისმგებლობის ამაღლებისა და სხვა საყურადღებო საკითხებს შეეხნენ თავიანთ გამოსვლებში დელეგატები ა. ნემსიწვერიძე, ე. სვანიძე, ნ. ჩაკვეტაძე, გ. ახვლედიანი, გ. საღინაძე, კ. სილაგაძე, კ. ღურჭუმელიძე და სხვები.

კონფერენციაზე სიტყვა წარმოთქვა საქართველოს პროფკავშირთა რესპუბლიკური საბჭოს მდივანმა, რესპუბლიკის პროფსაბჭოს სოფლის მეურნეობის პროფკავშირულ ორგანიზაციათა მუშაობის ბიუროს თავმჯდომარემ ამხ. **შ. გრძელიშვილმა.**

ორჯონიკიძე

რაიონის კულტურის სახლში 150-მდე დელეგატი შეიკრიბა. ისინი მოვიდნენ რაიონულ პარტიულ კონფერენციაზე, რომელიც ამავე მოისმინა საორგანიზაციო ბიუროს თავმჯდომარის **ლ. ბერაძის** მოხსენება „სკკპ ცენტრალური კომიტეტის ნოემბრის პლენუმის გადაწყვეტილებათა შესრულების მიმდინარეობა და რაიონის პარტიული ორგანიზაციის ამოცანები".

კონფერენციაზე საფუძვლიანად განიხილეს რაიონის ეკონომიკის წამყვანი დარგების — მარცვლეულის მეურნეობისა და მევენახეობის მდგომარეობა, იმსჯელეს პერსპექტივებზე.

აღინიშნა, რომ წელს რაიონში 3.765 ჰექტარი ფართობის საშუალოდ ჰექტარზე მიღებულ იქნა 15 ცენტნერი სიმინდი. თუმცა მოსავლიანობის გეგმა ვერ შესრულდა, მაგრამ ეს წინა წლებთან შედარებით უკეთესი მაჩვენებელია. მომხსენებელმა და დელეგატებმა გააკრიტიკეს ზეარეს, ვახანის, ლეღვანის კოლმეურნეობები, რომლებმაც სანახევროდ შეასრულეს სიმინდის მოსავლიანობის გეგმები.

დიდი მსჯელობა გაიმართა მევენახეობის საკითხებზე. დელეგატებმა აქაც ბევრი საგულისხმო ციფრი მოიყვანეს მოწინავეთა და ჩამორჩენილთა მუშაობის შესახებ.

კონფერენციის მონაწილეებმა მოითხოვეს მომავალში მეტი ყურადღება მიექცეს წარმოებაში მეცნიერების მიღწევებისა და მოწინავე გამოცდილების დანერგვას, ნათესების რწყვას და სასუქებს, ყაბირი და ნასვენი მიწების თვალსაბა, ეაიზარდოს მევენახეობაში საზოგადოებრივი სექტორის ხვედრითი წონა.

კონფერენციაზე სიტყვა წარმოთქვა საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარემ ამხ. **გ. ძოწენიძემ.**

ჩოხატაური

პრეზიდიუმი კრიტიკისა და თვითკრიტიკის ნიშნით ჩაიარა ჩოხატაურის რაიონულმა პარტიულმა კონფერენციამ, რომელმაც განიხილა სკკპ ცენტრალური კომიტეტის ნოემბრის პლენუმის გადაწყვეტილებათა შესრულების მიმდინარეობა და რაიონული პარტიული ორგანიზაციის ამოცანები. მომხსენებელმა — საორგანიზაციო ბიუროს თავმჯდომარემ **რ. კვინტარაძემ**, დელეგატებმა **ზ. დოლიძემ**, **პ. კუტუბიძემ**, **კ. დოლიძემ** და სხვებმა აღნიშნეს, რომ თუ რაიონის მეჩიიებმა გადაჭარბებით შეასრულეს „მწვანე ოქროს" დამზადების დავალება, ეს არ ითქმის მარცვლეულის მეურნეობასა და მეცხოველეობაზე. რომლებიც სამარცხვინოდ ჩამორჩებიან, დაბალია პირუტყვის პროდუქტიულობა. გარდვეულა სახელმწიფოსათვის მეცხოველეობის პროდუქტების მიყიდვის საქმეში. კოლმეურნეობები არ იყენებენ სასოფლო-სამეურნეო წარმოების ზრდის რეზერვებს.

კონფერენციაზე სიტყვა წარმოთქვა საქართველოს კპ ცენტრალური კომიტეტის მდივანმა, საქართველოს კპ ცენტრალური კომიტეტის მრეწველობისა და მშენებლობის ხელმძღვანელობის ბიუროს თავმჯდომარემ ამხ. **გ. გეგეშიძემ.**

კონფერენციამ აირჩია პარტიის რაიონული კომიტეტის, საქართველოს კომისიის შემადგენლობა და საქართველოს კპ XXII ყრილობის დელეგატები.

გაიმართა ახლად არჩეული რაიონული კომიტეტის პირველი პლენუმი, რომელმაც პარტიის ჩოხატაურის რაიკომის მდივნად აირჩია **რ. კვინტარაძე**, მოადგილედ — **ტ. ჩხიკვაძე.**

ახმეტა

ახალშექმნილი რაიონის ცენტრში მრავალმა ათეულმა კომუნისტმა მოიყარა თავი. ისინი მოვიდნენ რაიონულ პარტიულ კონფერენციაზე. დელეგატებმა ყურადღებით მოისმინეს საორგანიზაციო ბიუროს თავმჯდომარის **ა. ბატიაშვილის** მოხსენება „სკკპ ცენტრალური კომიტეტის ნოემბრის პლენუმის გადაწყვეტილებათა შესრულების მიმდინარეობისა და რაიონის პარტიული ორგანიზაციის ამოცანების შესახებ".

მოხსენების გარშემო კამათში გამოვიდა 12 ამხანაგი.

მომხსენებელმა და სიტყვებით გამოსულმა დელეგატებმა აღინიშნეს, რომ რაიონში მთელი სასოფლო-სამეურნეო წარმოების საფუძველს—მარცვლეულის მოსავლიანობის ზრდის დიდი რეზერვებია. ამას ცხადყოფს ალვანის მეცხვარეობის საბჭოთა მეურნეობის, ქისტაურის, ოქიოს კოლმეურნეობათა მაჩვენებლები, რომლებმაც წელს მარცვლეულის კარგი მოსავალი მიიღეს. — ის ფაქტი, — აღნიშნავდნენ ორატორები, — რომ რაიონში 14.433 ჰექტარი ფართობის საშუალოდ ჰექტარზე მიღებულ იქნა 13,2 ცენტნერი ხორბალი, გეგმით გათვალისწინებული 16,8 ცენტნერის ნაცვლად, მოწმობს, რომ აქ ჯერ კიდევ სუსტად ებრძვიან არსებულ შესაძლებლობათა გამოყენებისათვის. მსგავსი მაგალითები იქნა მოყვანილი სოფლის მეურნეობის სხვა დარგებიდანაც.

კონფერენციაზე სიტყვით გამოვიდა საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარის მოადგილე, საქართველოს სსრ სოფლის მეურნეობის პროდუქტების წარმოებისა და დამზადების მინისტრი ამხ. **ზ. ბ. გელდიაშვილი.**

სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პლენუმის შესანიშნავად

დიდი ქიმია და ყოველდღიურობა

ქიმიას, რომლის განვითარების ისტორია ღირსშესანიშნავი აღმოჩენებით და გამოგონებით არის მდიდარი, არ ახსოვს, რომ იგი ხელისუფლების ზრუნვის ისეთი საგანი ყოფილიყოს, როგორიც ამჟამად არის, თუმცა ქიმია ისეთი ყურადღების ღირსი ყოველთვის იყო, არის და მომავალშიც იქნება. ამიტომ ბუნებრივიც არის, რომ ჩვენი მშობლიური კომუნისტური პარტია უდიდეს ყურადღებას აქცევს ჩვენს ქვეყანაში ქიმიის განვითარებას. მაღე პარტიის ცენტრალური კომიტეტი თავის სპეციალურ პლენუმზე განიხილავს ქიმიის საკითხს.

ქიმიის დიდი მნიშვნელობა არა მარტო იმით განისაზღვრება, რომ იგი ადამიანთა საზოგადოებისათვის ნივთიერ დოვლათს ჰქმნის, არამედ იმითაც, რომ ამ საზოგადოების მატერიალისტური მსოფლმხედველობის შემუშავებას ბაზას უქმნიდა მეცნიერულად დასაბუთებული ალმოჩენებით.

ქიმიური პროცესების მეცნიერულად დასაბუთების დროს ის ქიმიკოსები სცდებოდნენ, რომლებიც ვერ ითვალისწინებდნენ ამ სამეცნიერო დისციპლინის — ენგელსისეულ ჭვრამტრებას — ქიმიას შეიძლება უწოდოთ მეცნიერება სხეულთა თვისობრივი ცვლილებების შესახებ, რომელიც ოდენობრივი ცვლილებების ზეგავლენითაა გამოწვეული.

მეცხრამეტე საუკუნის მეორე ნახევარში შვედმა ქიმიკოსმა ს. არენიუსმა ელექტროლიტული დისოციაციის თეორია წამოაყენა, რომლის არსი მდგომარეობს იმაში, რომ ზოგიერთ ნივთიერების წყალში გახსნისას ადგილი აქვს მოლეკულების დაშლას იონებად. სუფრის მარილის შემთხვევაში წარმოიშობა ნატრიუმისა და ქლორის იონები. ქიმიკოსთა ნაწილი აცხადებდა, — როგორ შეიძლება წყალსხსარებში ნატრიუმის თავისუფალი არსებობა, ის ხომ წყალზე მოქმედებს, მას შლისო. ს. არენიუსის მოწინააღმდეგენი ვერ ამჩნევდნენ იმ ელექტრონთა რაოდენობრივი ცვლილებების გამოწვეულ თვისობრივ სხვაობას, რომელიც ნატრიუმის ატომსა და მის იონს შორის არსებობს. ნატრიუმის ატომი წყალს შლის, მაგრამ ერთელექტრონდაკარგული ნატრიუმის ატომი — ნატრიუმის იონი წყალს არა შლის.

დიდია ქიმიის როლი ადამიანთა კეთილდღეობის ზრდის საქმეში, მეცნიერების ეს დარგი კომუნიზმის მატერიალურ-ტექნიკური ბაზის შექმნის სამსახურშია ჩაყენებული. კომუნისტური პარტიის და საბჭოთა მთავრობის ის დადგენილებანი, რომლებიც ქიმიის განვითარებას და მისი მიღწევების სახალხო მეურნეობაში ჩანერგვას ეხება, ეყრდობა მეცნიერულად დასაბუთებულ ალმოჩენებს, რომლითაც ქიმია მრავალმა მეცნიერმა გამდიდრა. აკ მაგალითად, გამოჩენილი რუსი მეცნიერის ა. ბუტლეროვის მიერ ალმოჩენილმა **რეაქციამ** შესაძლებელი გახადა ნავთობის გადამუშავების შედეგად მიღებულ აირებიდან სპირტი მიგვეღო. წინათ სპირტს კვების პროდუქტებიდან იღებდნენ. ამჟამად ნავთობის ნახშირწყალბადების ბაზაზე ხდება მისი მიღება და სპირტის მისაღებად კვების პროდუქტები აღარ იხარჯება. სინთეზური კაუჩუკის წარმოება დიდი რაოდენობით საჭიროებს სპირტს. ბუტლეროვის რეაქცია რომ არ დახმარებოდა წარმოებას, სპირტის მისაღებად დიდძალი კვების პროდუქტები დაიხარჯებოდა.

ნავთობი და მისი თანმხლები აირები თანამედროვე ორგანული სინთეზის ძირითად ნედლეულს წარმოადგენენ. სინთეზურ და პლასტიკურ მასალებზე წამყვანებული გაზრდილი მოთხოვნილებები დაკმაყოფილება ძნელი წარმოსადგენია ნავთობის გარეშე. ამიტომ ნავთობისა და მისი თანმხლები აირების მოპოვებას და მათ ქიმიურ გადამუშავებას დიდი ყურადღება ექცევა. ნავთობის ნახშირწყალბადების ბაზაზე ყოველწლიურად ქალის სახ ნეიღლონის წინდებს, მანქანის უხეშ საბურავებს და მრავალ სხვა სინთეზურ მასალებს. დიდი მეცნიერული და პრაქტიკული მნიშვნელობის მიღწევებია ნავთობის ქიმიის დარგში, მაგრამ მისი შემდგომი განვითარებისათვის კიდევ უფრო შესანიშნავი პერსპექტივები ისახება, კერძოდ ცილოვანი ნივთიერების მიღება ნავთობისა და არაორგანული აზოტშემცველი ნივთიერების ბაზაზე. ეს სინთეზი ბუნებაში მიკრობების დახმარებით ხდება. ხოლო ადამიანის ხელით ჯერ კიდევ ლაბორატორიებში ვერ მოხერხდა. საკითხია ამ სინთეზის საიდუმლოება მიკრობებისაგან ვისწავლოთ.

სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პლენუმის შესანიშნავად

ზოგიერთი ნახშირწყალბადის აგებულების გუმბრინის, ასკანთიხისა და მათი [illegible] — ეს ადამიანებისთვის [illegible] ძალოვანია [illegible] ნავთობის სამეცნიერო-საკვლევ ინსტიტუტში, ამ ბოლო წლებში შესრულებულმა სამუშაოებმა ჩვენს ლაბორატორიაში გამოთქმული მოსაზრების სისწორე დაადასტურა.

პირველად ჩვენს ლაბორატორიაში ნაჩვენებია ზოგიერთ ნახშირწყალბადთა აგებულების შეცვლის პრინციპული შესაძლებლობა.

გოგირდშემცველ ნაერთთა გუმბრინზე გარდაქმნის რეაქციის მაგალითზე ორიგინალურად არის ახსნილი გოგირდწყალბადის არსებობა ნავთობის თანმხლებ წყლებში და აირებში.

საქართველოს ბენტონიური თიხები და მათი გაქაქვებული ფორმები, ლაბორატორიაში შესრულებული სამუშაოების შედეგად, რეკომენდირებულია როგორც კარგი სარჩულები ჰიდროლისა და ლეჰიდრირების კატალიზურ რეაქციებზე, ამ შედეგებით დაინტერესდნენ თბილისის ცხიმკამბინატი და რუსთავის აზოტოვანი სასუქების ქარხნის ცენტრალური ლაბორატორია.

სკკპ ცენტრალური კომიტეტის 1958 წლის მაისის პლენუმი მნიშვნელოვანი მოვლენა იყო ჩვენს ქვეყნის ქიმიკოსების ცხოვრებაში. ქიმია მაშინ პლენუმის დეტალური მსჯელობის საგანი გახდა, ისე როგორადაც მანამდის არასდროს არ ყოფილა. პარტიის ცენტრალური კომიტეტის მომავალ პლენუმზე კვლავ იქნება ქიმიაზე მსჯელობა. ქიმიის განვითარებისათვის პარტიის ეს ზრუნვა დიდი ეალდებულებების წინაშე გვაყენებს ჩვენ. ქიმიის დარგის მეცნიერებს. ამ ღონისძიებით ჩვენმა ლაბორატორიამ თავისი მუშაობა გაფართოვა და იგი მოლიმოლეკულური ნაერთების სინთეზური მასალების მისაღებად საჭირო პროდუქტების, ეგრეთწოდებული მონომერების მიღებას დაუკავშირა.

ლაბორატორია ამჟამად მონომერების მისაღებად სინთეზურ ცეოლიტებს — ეგრეთწოდებულ მოლეკულურ საცრებს იყენებს. ამ უკანასკნელთა ადსორბციული და სტრუქტურული თვისებები შესწავლება ფიზიკური ქიმიის ლაბორატორიაში, რომელსაც საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიაკოსი გ. ციციშვილი ხელმძღვანელობს, ხოლო მათ კატალიზურ თვისებებს ჩვენი ლაბორატორია იკვლევს.

სინთეზურმა ცეოლიტებმა მოლეკულური საცრის სახელწოდება იმიტომ მიიღეს, რომ მათი მოქმედება საცრებს გვაგონებს. ნახშირწყალბადთა ნარევის გატარების დროს სინთეზური ცეოლიტები ამ ნარევიდან ზოგიერთ მოლეკულებს იშვრენ და ზოგს არა. ჩვენც ვისარგებლეთ მოლეკულური საცრის ამ თვისებით და მირზაანის ბენზინის მაგალითზე ვაჩვენეთ, რომ ამ ბენზინის ოქტანური რიცხვი რამდენიმე პუნქტით მატულობს. ანალოგიური ხასიათის სამუშაო ჩავატარეთ ბათუმის ნავთობგადამამუშავებელი ქარხნის პროდუქციაზე და ეფიქრობთ, კარგი ეფექტის მიღებას. ბენზინის ოქტანური რიცხვის გასაზრდელად ჩვენი ლაბორატორია სხვა ღონისძიებებსაც მიმართავს, რომლითაც დაინტერესებულია ბათუმის ნავთობგადამამუშავებელი ქარხანა.

ავია და საავტომობილო ძრავების კონსტრუქტორთა ცდა ძრავის მარგინვდ[illegible] ბის კოეფიციენტის, მისი მოქმედების ხანგრძლივობის, სისწრაფის და მანეურ[illegible] რების გაზრდის მიმართულებით ლმინტ[illegible] ბენზინის ოქტანური რიცხვი [illegible] ამიტომ ამ მაჩვენებლის გაზრდას უაღრ[illegible] სად დიდი პრაქტიკული მნიშვნელ[illegible] აქვს.

ქართველი ქიმიკოსები ღირსეულ[illegible] წელილს შეიტანენ ჩვენი ქვეყნის დიდ[illegible] ქიმიის შექმნაში.

ქრ. არეშიძე,
საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის წევრ-კორესპონდენტი.

სოფლის ზეიმი

ა. ე. ჭოჩინიანი,
სომხეთის სსრ მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარე

სომხეთის სოფლის მეურნეობის განვითარებაში გადამწყვეტი მნიშვნელობა აქვს რწყვას. ჯერ კიდევ რესპუბლიკაში საბჭოთა ხელისუფლების დამყარების პირველ წელს ვლადიმერ ილიას ძე ლენინს სომხეთის კომუნისტების ერთ-ერთ პირველი რიგის ამოცანად მიაჩნდა საირიგაციო სამუშაოთა მოწყობა. სომხეთის მშრომელებმა დიდი ენთუზიაზმით მოკიდეს ხელი ვ. ი. ლენინის რჩევა-დარიგების შესრულებას. ამ პერიოდში სარწყავი ფართობები 4,5-ჯერ გაიზარდა. შესრულებული მუშაობის შედეგად, კერძოდ, გამოცოცხლდა უდაბური მიწები, რომლებზეც სწრაფად განვითარდა მებაღეობა და მეგვინეობა. 1919 წელთან შედარებით ხეხილის ბაღებისა და ვენახების ფართობი ათჯერ გადიდდა და ახლა 67 ათას ჰექტარს აღემატება. კიდევ უფრო განვითარდება საირიგაციო სამუშაოები 1964-1965 წლებში.

მოსახლეობის მატერიალური კეთილდღეობის გაუმჯობესებისათვის პარტიისა და მთავრობის დაუცხრომელი ზრუნვის შედეგად რესპუბლიკაში ფართოდ განვითარდა საბინაო მშენებლობა.

მარტო გასულ წელს და მიმდინარე წლის ათი თვის განმავლობაში ახალ სახლებში შესახლდა 20 ათასამდე მშრომელი. სულ კი შვიდწლედის მანძილზე რესპუბლიკაში აშენდება ორ მილიონზე მეტი კვადრატული მეტრი საცხოვრებელი ფართობი.

სრულიად შეიცვალა ქალაქებისა და სოფლების იერი. თავიანთი ახალშენებით — სახლებით, კულტურულ-საგანმანათლებლო და სამკურნალო დაწესებულებებით, საყოფაცხოვრებო დანიშნულების ობიექტებით, პარკებითა და სკვერებით ისინი მიმზიდველ ადგილებად გადაიქცნენ მოსახლეობის ცხოვრებისა და შრომისათვის.

საბჭოთა სომხეთი დიდ წარმატებებს აღწევს განათლების დარგშიც. ყოველწლიურად აქ შენდება ახალი სკოლები და სასწავლო სახელოსნოები. რესპუბლიკის სკოლებში ახლა შრომობს 28 ათას 300-ზე მეტი მასწავლებელი, რომლებიც მოზარდი თაობის კომუნისტურად აღზრდის კეთილშობილურ ამოცანას ასრულებენ.

საინტერესოა იმის აღნიშვნა, რომ ამჟამად სომხეთის ყოველი მეოთხე მცხოვრები სწავლობს. რესპუბლიკის ყოველ ასათასა მცხოვრებზე მეტი მოსწავლე მოდის, ვიდრე საფრანგეთსა და ბელგიაში.

საბჭოთა ხელისუფლებამ ფართო შესაძლებლობანი შექმნა მეცნიერების განვითარებისათვისაც. ჩვენი მეცნიერებათა აკადემიის წარმატებებმა ადიარება ჰპოვეს არა მარტო საბჭოთა კავშირში, არამედ მის საზღვრებს გარეთაც.

რესპუბლიკის მეცნიერებმა დიდ წარმატებებს მიაღწიეს მეცნიერების სხვადასხვა დარგში — ატომგულის ფიზიკასა და ასტრონომიაში, მათემატიკასა და ასტროფიზიკაში, გამოთვლით ტექნიკასა და კიბერნეტიკაში და სხვა.

ამჟამად სომხეთში სამეცნიერო მუშაობას ეწევა 6.200-ზე მეტი ადამიანი. ისინი რესპუბლიკის 85 სამეცნიერო-საკვლევ დაწესებულებებსა და 11 უმაღლეს სასწავლებელში მუშაობენ.

განუწყვეტელი ალმავლობით ვითარდება სომხეთის საბჭოთა კულტურა, ხელოვნება და ლიტერატურა. რესპუბლიკას ფარავს კინოთეატრების, კლუბების, ბიბლიოთეკების, კულტურის სახლებისა და სასახლეების მჭიდრო ქსელი. ქალაქებსა და სოფლებში მუშაობს 944 კლუბი. ბიბლიოთეკების წიგნების ფონდში ირიცხება 18 მილიონზე მეტი წიგნი.

საბჭოთა სომხეთის წარმატებები მოწმობენ ბრძნული ლენინური ეროვნული პოლიტიკის გამარჯვებას, იმას, რომ საბჭოთა სოციალისტურმა რესპუბლიკებმა მიაღწიეს ნამდვილ მეგობრობასა და ურთიერთგაგებას.

„კომუნიზმის მატერიალურ ტექნიკური ბაზის მშენებლობა იწვევს საბჭოთა ხალხების კიდევ უფრო მჭიდრო გაერთიანებას. სულ უფრო ინტენსიური ხდება ერებს შორის მატერიალური და სულიერი სიმდიდრის გაცვლა, იზრდება თითოეული რესპუბლიკის წვლილი კომუნისტური მშენებლობის საერთო საქმეში".

პარტიის პროგრამის ამ მნიშვნელოვანი დებულების განხორციელებისათვის მნიშვნელოვანი ნაბიჯია ეკონომიური და კულტურული ურთიერთობის განმტკიცება ამერიკაკავკასიის რესპუბლიკებს შორის, მათი ერთობლივი ცდები დიდი სახალხო-სამეურნეო ამოცანების გადაწყვეტისათვის.

საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიისა და საბჭოთა მთავრობის ზრუნვით სომხეთი გადაიქცა ცენტრად, იმ მიმზიდველ ძალად, რომლისკენაც ისწრაფვის ბევრი სომეხი, რომლებიც ბედმა მსოფლიოს სხვადასხვა მხარეში გაფანტა.

ომისშემდგომ წლებში თავიანთი წინაპრების მიწა-წყალს ასი ათასზე მეტი სომეხი დაუბრუნდა. ხოლო უკანასკნელ ორ წელიწადში აქ ჩამოვიდა რამდენიმე ათასი სომეხი—რეპატრიანტი არაბთა ვაერთიანებული რესპუბლიკიდან, კვიპროსიდან, საბერძნეთსა და ირანიდან.

სომხების რეპატრიაცია გრძელდება. ჩვენ ყველაფერს ვაკეთებთ იმისათვის, რომ განხორციელდეს მათი სანუკვარი ოცნება სამშობლოში დაბრუნების შესახებ.

საბჭოთა სომხეთის მშრომელები კიდევ უფრო მჭიდროდ დაიარაზმებიან მშობლიური კომუნისტური პარტიისა და მისი ლენინური ცენტრალური კომიტეტის გარშემო და ყველაფერს გაკეთებენ მისათვის, რომ ღირსეული წვლილი შეიტანონ კომუნიზმის აშენების საქმეში.

საბჭოთა სომხეთის ზეიმი

სამეცნიერო ხალხი უდიდესი აღფრთოვანებით აღნიშნავს თავისი ეროვნული აღორძინების დღეს — სომხეთში საბჭოთა ხელისუფლების დამყარების 43 წლისთავს. 43 წელი დროის პატარა მონაკვეთია ხალხის მრავალსაუკუნოვან ისტორიაში, მაგრამ სწორედ დროის ამ მოკლე მონაკვეთში სომეხმა ხალხმა კომუნისტური პარტიის ხელმძღვანელობით მიაღწია მთელ თავის ისტორიაში უმაგალითო ეკონომიურ და კულტურულ აყვავებას.

დიდი ოქტომბრის წითელმა დროშამ, რომელიც ძველ სომხეთში აფრიალდა 1920 წლის 29 ნოემბერს, ბოლო მოუღო მისი ხალხის მრავალსაუკუნოვან ტანჯვას. ამ დღიდან დაიწყო ახალი ეპოქა სომხეთის ისტორიაში. მისი ხალხის წინაშე, რომელიც ტირანიისა და ფიზიკური მოსპობის საფრთხისაგან განთავისუფლდა, გადაიშალა შემოქმედებისა და ბედნიერების ფართო ჰორიზონტები.

ეგმარტოდ ფრიალა ბანერი 43 წელიწადში რესპუბლიკის მშრომელებმა საბჭოთა ხალხების ერთსულოვან მრავალეროვნულ ოჯახში, მარტო ის ფაქტი, რომ საბჭოთა ხელისუფლების წლებში რესპუბლიკის მრეწველობა 90-ჯერ გაიზარდა, მოწმობს, თუ რა უდიდესი მნიშვნელობა აქვს ეკონომიკის სოციალისტურ სისტემას სომხეთისათვის.

სწრაფი ტემპით ვითარდება რესპუბლიკის მრავალდარგოვანი მრეწველობა. შვიდწლედის განვლილ წლებში ამუშავდა ასზე მეტი ახალი ქარხანა, ფაბრიკა და დიდი სამჭრო.

ახლა სომხეთის მრეწველობა ჩვენს ქვეყანას აძლევს უახლეს ჩარხებს, ტრანსფორმატორებს, კომპრესორებს, გენერატორებს, ზუსტ საზომ ხელსაწყოებს, სინთეზურ კაუჩუკს, ავტომობილის სალტეებს, მინერალურ სასუქებს, სხვადასხვა ქიმიკატს, სამენ მასალებს, კვებისა და მსუბუქი მრეწველობის პროდუქტებსა და ბევრ სხვა რამეს.

მრეწველობის მაღალ ტექნიკურ დონესა და წარმოების კულტურას მოწმობს თუნდაც ის, რომ სომხეთი 90-ზე მეტი დასახელების პროდუქციას გზავნის ახლა მსოფლიოს 50 ქვეყანაში.

სახალხო მეურნეობის ალმავლობაში, კულტურის, მეცნიერებისა და ტექნიკის განვითარებაში განსაკუთრებული ადგილი უკავია ბოლო ათ წელიწადს. საგულისხმოა, რომ რესპუბლიკის მრეწველობამ 1953-1963 წლების განმავლობაში 2,5-ჯერ მეტი პროდუქცია აწარმოვა, ვიდრე საბჭოთა ხელისუფლების წინა 32 წელიწადში.

სულ უფრო მძლავრად ვითარდება სომხეთის სახალხო მეურნეობა. მწყობრში დგება ახალი ქარხნები და ფაბრიკები, ჰიდროელექტროსადგურები და თბოელექტროცენტრალები, შახტები და არხები.

რესპუბლიკის სამრეწველო საწარმოთა შრომელები სახელოვანი საქმეებით ხვდებიან სომხეთში საბჭოთა ხელისუფლების დამყარების 43 წლისთავს. ისინი დიდ წარმატებებს აღწევენ შვიდწლედის მეხუთე წლის გეგმების ვადამდე შესრულებაში. რესპუბლიკის მრეწველობამ მიმდინარე წლის ათ თვეში 103,3 პროცენტით შეასრულა მთლიანი პროდუქციის გაზრდის გეგმა, გამოუშვა რა რამდენიმე ათეულ მილიონობით მანეთის ზეგეგმითი პროდუქცია.

კომუნისტური პარტიისა და საბჭოთა მთავრობის უყურადღების ცენტრშია ქიმიური მრეწველობის შემდგომი პროგრესის საკითხი.

ქიმიის განვითარებას უდიდესი მნიშვნელობა ენიჭება ჩვენს რესპუბლიკაშიც, რომელიც გახდა წარმოების ამ დარგის ერთ-ერთი ცენტრი. შვიდწლედის ოთხ წელიწადში ქიმიური მრეწველობის მთლიანი პროდუქცია 54 პროცენტით გაიზარდა. მარტო ერთი წლის მანძილზე ჩვენში ამუშავდა „დიდი ქიმიის" ისეთი გიგანტები, როგორიც არის ალოვაკანის ხელოვნური აბრეშუმის მაკოკის ქარხანა, ერევნის ქარხანა „პოლიეთილენიცეტატის" აცეტილცელულოზის წარმოების კომპლექსი. წლის დამლევამდე ამუშავდება ბუნებრივი გაზისაგან აცეტილენის წარმოების კომპლექსი ალოვის სახელობის სინთეზურ კაუჩუკის ქარხანაში და ალავერდის სპილენძქიმიური კომბინატის გოგირდმჟავას წარმოების პირველი რიგი.

ახლა სომხეთის ქიმიკოსები 3,6-ჯერ მეტ მინერალურ სასუქს აწარმოებენ, ვიდრე 1950 წელს.

საბჭოთა ხელისუფლების წლებში სომხეთის ქალაქები და სოფლები ელექტრონის კაშაკაშა სინათლემ გაანათა. აქ აშენდა 30-ზე მეტი დიდი და საშუალო ელექტროსადგური. სომხეთმა დაამთავრა ქალაქებისა და სოფლების მთლიანი ელექტროფიკაცია.

„ვისწავლოთ მუშაობა და ცხოვრება კომუნისტურად" — ასეთი დევიზით რესპუბლიკის მშრომელები, პარტიული, კომკავშირული და პიონერთა ორგანიზაციების ხელმძღვანელობით ავითარებენ სოციალისტური შეჯიბრების ახალ ფორმას. 130 ათასზე მეტი კაცი იბრძვის კომუნისტური შრომის დამკვიდრების საპატიო წოდებისათვის. კომუნისტური შრომის საწარმოს მაღალი წოდება მოიპოვეს ს. მ. კიროვის სახელობის სინთეზური კაუჩუკის ქარხანამ და შაუმიანის ტრიკოტაჟის ფაბრიკამ, აგრეთვე ხაბაქროების, განყოფილებების, უბნების, ცვლების 160 კოლექტივმა.

დღეს სიამაყით შეგვიძლია ვთქვათ, რომ სომხეთში ცხოვრობს და შრომობს 148 სოციალისტური შრომის გმირი, მათ შორის 67 — ქალი.

საკოლმეურნეო წყობილების გამარჯვების შედეგად ძირფესვიანად შეიცვალა რესპუბლიკის სასოფლო-სამეურნეო პროფილი. განუსაზღვრელი შესაძლებლობანი შეექმნათ სოფლის მშრომელებს.

მიუხედავად მიმდინარე წლის არახელსაყრელი კლიმატური პირობებისა, რესპუბლიკის

დალასის ჭრაგედია ყურადღების ცენტრში

კენედი მოკლა ოსვალდმა თუ მკვლელთა ჯგუფმა?

პრეზიდენტ ჯონსონის საპროგრამო გამოსვლა

ვაშინგტონი, 27 ნოემბერი. საკდესის კორესპონდენტები ბ. პაშედჩენკო და ბ. დერევენსკოი იუწყებიან:

დღეს ამერიკის შეერთებული შტატების ახალმა პრეზიდენტმა ლინდონ ჯონსონმა ამერიკის კონგრესის ორივე პალატის გაერთიანებულ სხდომაზე წარმოთქვა საპროგრამო სიტყვა, რომელშიც შეეხო ამერიკის შეერთებული შტატების საშინაო და საგარეო პოლიტიკის უმნიშვნელოვანეს საკითხებს.

პრეზიდენტმა განაცხადა, რომ შეერთებულ შტატებს განზრახული აქვთ გაანგარძონ გზა, რომელიც განსვენებულმა ჯონ კენედიმ დაიწყო.

იდეები და იდეალები, რომლებიც ასე კეთილშობილურად გამოხატა პრეზიდენტმა კენედიმ, უეჭველად მოქმედებად უნდა განხორციელდეს და კიდევაც განვახორციელებთ, თქვა ლინდონ ჯონსონმა.

„ჩვენ დავამტკიცეთ, — განაგრძო მან, — რომ ომით კარგი და საიმედო მეგობარი ვართ. ვინც მშვიდობასა და თავისუფლებას ეძებს... ჩვენ არ შევწყვეტთ ღონისძიებებს მშვიდობის ძიებისათვის; გამკრეხანი ვიქნებით იმ სფეროების ძიებაში, რომლებშიც შეიძლება მივაღწიოთ შეთანხმებას იძთთანაც კი, ვისთანაც უთანხმოება გვაქვს, სულგრძელნი და ერთგულნი ვიქნებით იმათ მიმართ, ვინც ჩვენთან გაერთიანდა საერთო საქმისათვის".

ამასთანავე ჯონსონმა ხაზგასმით აღნიშნა, რომ შეერთებულ შტატებს აგრეთვე შეუძლიათ იყვნენ „იმათი მრისხანე მოწინააღმდეგე, ვინც უარყოფს მშვიდობის გზას და ცდილობს თავს მოგვახვიოს ჩვენ ან ჩვენს მოკავშირეებს ტირანიის უღელი". შეერთებული შტატები, თქვა მან, „შეასრულებენ თავიანთ ვალდებულებებს სამხრეთ ვიეტნამიდან დასავლეთ ბერლინამდე".

„ამ საუკუნეში, როცა არ შეიძლება იყოს დამარცხებული მშვიდობაში და გამარჯვებული ომში, — განაცხადა შემდეგ პრეზიდენტმა, — ჩვენი ვალია ეროვნული ძალიერება შევუბამოთ ეროვნულ თავშეკავებულობას; ჩვენ მზად უნდა ვიყოთ ერისა და იმავე დროს წინააღვუდგეთ ძალას და შევზღუდოთ ძალა; მზად უნდა ვიყოთ დავიცვათ ეროვნული ინტერესები და გავმართოთ მოლაპარაკება საერთო საინტერესო საკითხებზე. ასეთია გზა, რომლითაც კვლავაც ვიარეთ".

პრეზიდენტმა ჯონსონმა დაადასტურა შეერთებული შტატების მთავრობის ვალდებულება, რომ უშენიშვნოდ დაუჭერს მხარს გაერთიანებული ერების ორგანიზაციას. მან განაცხადა, რომ აშერიკის შეერთებული შტატები განზრახულად შეასრულებენ თავიანთ ვალდებულებებს მოკავშირეების წინაშე, შეინარჩუნებენ „სწორუპოვარ სამხედრო ძალიერებას", გააფართოებენ საგარეო ვაჭრობას, განაგრძობენ ალიანსი და აფრიკის ქვეყნებთან ურთიერთდახმარებისა და თანამშრომლობის ამერიკულ პროგრამებს, აგრეთვე „პროგრესის კავშირის" პროგრამას.

ჯონსონმა პირობა დადო აგრეთვე, რომ მისი თავგრობა „კვლავაც იბრძოლებს სიღატაკისა და ტანჯვის წინააღმდეგ, უმეცრებისა და ავადმყოფობის წინააღმდეგ, როგორც სხვა ქვეყნებში „ისე თვით ამერიკის შეერთებულ შტატებში".

ჯონსონმა განაცხადა, რომ პრეზიდენტ კენედის ხსოვნის ყველაზე დიდი პატივისცემა იქნება ის, რომ ამერიკის შეერთებული შტატების კონგრესმა უახლოეს დროში მიიღოს კანონი მოქალაქეობრივი უფლებების შესახებ, რომლისთვისაც განსვენებული პრეზიდენტი კენედი იბრძოდა. „ჩვენ, — თქვა მან, — საკმაოდ დიდ ხანს ვლაპარაკობდით ჩვენს ქვეყანაში თანასწორ უფლებებზე. ამაზე ვლაპარაკობდით 100 წლის თუ მეტი ხნის განმავლობაში. დიახ, ახლა დადგა დრო დავწეროთ შემდეგი თავი — და ჩავწეროთ იგი კანონთა კრებულში".

კვლავ მოვიწოდებთ, განაცხადა პრეზიდენტმა, მიიღოთ კანონი მოქალაქეობრივ უფლებათა შესახებ, რათა შევძლოთ წავიდეთ წინ იმ საქმეში, რომ მოვსპოთ ამერიკის შეერთებულ შტატებში დისკრიმინაციისა და დამონების ყველა ნაშთი, რომელებსაც საფუძველად უდევს კანის ფერისა და რასის სხვაობა.

მეორე გადაუდებელი საკითხი საშინაო პოლიტიკის დარგში, განაგრძო პრეზიდენტმა, ის არის, რომ ამერიკის შეერთებული შტატებიას კონგრესმა რაც შეიძლება მალე მიიღოს კანონი გადასახადების შემცირების შესახებ, რომელმაც, მისი აზრით, უნდა თავიდან აიცილოს შეერთებულ შტატებს ეკონომიური დაქვეითება.

ჯონსონმა მოუწოდა ამერიკის შეერთებული შტატების კონგრესს დაეჩქაროს ავრეკვე მიღება კანონშეროეტების განათლების გაუმჯობესების შესახებ და უცხოეთის სახელმწიფოებისადმი დახმარების შესახებ. ახლა არ შეიძლება გადავდოთ გადაწყვეტა, ხაზგასმით აღნიშნა მან.

დასასრულ პრეზიდენტმა ლინდონ ჯონსონმა სთხოვა კონგრესის წევრებს დახმარება გაუწიონ მას მოღვაწეობაში. ვიმედოვნებ, თქვა მან, რომ ამ საშინელი დღეების ტრაგედია გაგვაერთიანებს. მაშ მოდით საქვეყნოდ დავამტკიცოთ, რომ ამაოდ არ უცხოვრია და არ მომკვდარა ჯონ ფიტცჯერალდ კენედი.

„ეს რაზისტების დაწვას მოგვაგონებს"

პარიზი, 28 ნოემბერი. (საკდესი). იუფის სააგენტო იუწყება, რომ საფრანგეთის სოციალისტური პარტიის გენერალურმა მდივანმა გი მოლეტ ქალაქ არარასში (პა-დე-კალეს დეპარტამენტი) გამართულ პრეს-კონფერენციაზე განაცხადა: „ზოგმა ვინმემ" ამერიკის შეერთებულ შტატებში „გამოსადეგი" მკვლელი იშოვა — ეგი კომუნისტიც არის, ჰარკსისტიც და კასტრელიც. „ეს მათთვის ძალიან კარგი იქნებოდა, მაგრამ სიმართლეს არ შეესაბამება", ამიტომ „ეს „ზოგი ვინმე" ახლა იძულებულია დუმდეს. მაგრამ მათი ფანტაზია ორიგინალური როდია, თავის დროზე ხომ ასევე მოქმედებდა ჰიტლერიც.

ხუთ წამში სამი გასროლა... და მხოლოდ ერთი მკვლელი?

ნიუ-იორკი, 27 ნოემბერი. ასოშეიტედ პრესის სააგენტოს კორესპონდენტი დალასიდან გამოგზავცემს:

დალასის საფეიქრო საწარმოს ერთ მფლობელს ფერად 8-მილიმეტრიან ფირზე გადაუღია რამდენიმე კადრი, რომელებიც თვალნათლივ გვიჩვენებენ პრეზიდენტ კენედის მოკვლას.

ეურნალმა „ლაიფმა", როგორც იუწყებიან, 40 ათას დოლარად შეისყიდა ამ მასალის გამოყენების უფლება.

კინოფირის ამ კადრებზე გამოსახულია შემდეგი:

თავდაპირველად პრეზიდენტის ავტომობილი უსმლოდება კინოკამერას. იმ მომენტში, როცა ავტომობილმა ჩაუარა კაცს, რომელიც ამ კადრებს იღებდა, კენედი დაიჭრა პირველი ტყვიით, როგორც ჩანს, კისერში. კენედი მიუბრუნდა თავის ცოლს ჟაკლინს, რომელიც მის მარცხნივ იჯდა. ჟაკლინი მას სწრაფად თავზე ხვევს ხელებს.

ამავე დროს ტუსასის შტატის გუბერნატორი ჯონ კონელი, რომელიც პრეზიდენტის წინ იყო, მოტრიალდა, რომ დაენახა, თუ რა მოხდა.

შემდეგ კენედი დაიჭრა კეფის მარჯვენა ზემო მხარეში. თავი მკერდზე ჩამოუვარდება, შემდეგ თვითონაც უკან გადაბრუნდება და მანქანის სჯდომზე ეშვება.

ამ მომენტში გუბერნატორი კონელი მხარში დაიჭრა და მანქანის სჯდომზე ეცემა.

ქ-ნი კენედი წამოსტება და უსასურავო ავტომობილის უკანა კედელზე გადაიხრება, ეტყობა დახმარებისათვის მიმართავს საიდუმლო სამსახურის აგენტს, რომელიც ნელა მიმავალი ავტომობილის უკან მორბოდა. აგენტი ავტომობილში შეხტება და ქ-ნ კენედის უკანვე მის ადგილზე უბიძგებს. შემდეგ შოფერს უბრძანებს ჰოსპიტლისაკენ გაეშუროს.

იმ მომენტიდან, როცა კენედის პირველი ტყვია მოხვდა, და იმ მომენტამდე, როცა ავტომობილი ვეიროაბში შეიმალა, ხუთი წამი გადის.

ფილეი—ბრალდებული

პარიზი, 28 ნოემბერი. (საკდესი). „გამოძიების ფედერალური ბიურო ახლა დარწმუნებულია, რომ სულ ცოტა ორი კაცი იმყოფებოდა გასულ პარასკევს 12 საათსა და 30 წუთზე ყბადაღებულ ოთახში მე-6 სართულზე, საიდანაც მოკლეს პრეზიდენტი კენედი...", — იტყობინება გაზეთ „პარი-პრესენტრანსიჟანის" კორესპონდენტი დალასიდან.

გამოძიების ფედერალურმა ბიურომ შეძლო დაედგინა ეს, განაგრძობს კორესპონდენტი, მას შემდეგ, რაც რამდენჯერმე ნახა ამერიკის ფლოტის მუშაკების მიერ მკვლელობის რამდენიმე წუთის შემდეგ გადაღებული ფილმი.

ამ ფილმის კადრში, მეექვსე სართულის ფანჯარაში მკაფიოდ მოჩანს არა ერთი, არამედ ორი სილუეტი, რომელებიც დაყრდნობილნი არიან ფანჯრის რაფას.

დუგლას-ჰიუმი აღნიშნავს...

ლონდონი, 28 ნოემბერი. (საკდესი). ახლა, ატომური იარაღის გამოცდის აკრძალვის ხელშეკრულების დადების შემდეგ, აღმოსავლეთმა და დასავლეთმა უნდა მიაღწიონ ახალ შეთანხმებებს, გაანალიზა გუშინ იმპერიოსის პრემიერ-მინისტრმა დუგლას-ჰიუმმა მანჩესტერში ვაშინგტონიდან დაბრუნების შემდეგ. ვაშინგტონში იგი დაესწრო ჯ. ფ. კენედის დაკრძალვას და შეხვდა ახალ პრეზიდენტს ჯონსონს.

დუგლას-ჰიუმმა აღნიშნა, რომ ამერიკის დედაქალაქში მონაწილეობა მიიღო „მეტად სასარგებლო საუბრებში" სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარის პირველ მოადგილე ა. ი. მიკოიანთან, კანადის პრემიერ-მინისტრ პირსონთან, გერმანიის. ფედერაციული რესპუბლიკის კანცლერ ერჰარდთან.

იგლისის პრემიერ-მინისტრმა ხაზგასმით აღნიშნა, ჩემი აზრით, ინგლისს შეუძლია დადებითი როლი შეასრულოს საერთაშორისო დაძაბულობის შენელების საქმეშიო.

უშიშროების საბჭოს სხდომა

ნიუ-იორკი, 27 ნოემბერი. (საკდესი). დღეს დილის 11 საათზე ადგილობრივი დროით დაიწყო უშიშროების საბჭოს სხდომა, რომელიც მოწვეულია აფრიკისა და აზიის ქვეყნების ჯგუფის მოთხოვნით, რათა მიიღოს დამატებითი ზომები სამხრეთ აფრიკის რესპუბლიკის რასისტული მთავრობის წინააღმდეგ.

ულან-ბატორი

ულან-ბატორში ჩავიდა საბჭოთა სავაჭრო დელეგაცია, რომელიც სავაჭრო მოლაპარაკებას გამართავს.

სხვადასხვა მეერიდიანზე

☐ **კუბაში** დაიწყო „საბჭოთა კულტურის კვირეული". ჰავანის სახვითი ხელოვნების მუზეუმში გაიხსნა საბჭოთა გამოყენებითი ხელოვნების გამოფენა. კუბის კულტურის ეროვნული საბჭო გამართავს საუბრებს საბჭოთა კულტურის განვითარების შესახებ, მოაწყობს საბჭოთა მხატვრული და დოკუმენტური ფილმების დემონსტრაციას.

☐ **შვიდი** სოციალისტური ქვეყნის ტელევიზიის ორგანიზაციათა წარმომადგენლები, რომლებიც პრაღაში ჩავიდნენ „ინტერვიზიის" საბჭოს სხდომაზე, შეხვდნენ პრესის წარმომადგენლებს. მათ ილაპარაკეს პრობლემებზე, რომლებიც დაკავშირებულია „ინტერვიზიასა" და „ევროვიზიონს" შორის პროგრამების ურთიერთგაცვლასთან.

☐ **15-დან 21 ნოემბრამდე** 271 კაცი გადავიდა დასავლეთ გერმანიიდან გერმანიის დემოკრატიულ რესპუბლიკაში და მოითხოვა იქ თავშესაფარი. სულ ნოემბრის დამდეგიდან 810 მოქალაქე გადასახლდა დასავლეთ გერმანიიდან გერმანიის დემოკრატიულ რესპუბლიკაში.

☐ **ერაყის** ხელისუფლებამ დაატაბრეს დაშლილი „ეროვნული გვარდიის" საგამომძიებლო განყოფილების უფროსი ობარ ალუში. დაატიმრებულს წაუყენებული აქვს ბრალდება, რომ აწამებდა ბაასისტების მიერ დატიმრებულ პირებს.

☐ **ბრაზილიაში** გაიმართა საბჭოთა პიანისტის სვიატოსლავ რიხტერის კონცერტი. მან შეასრულა ბეთჰოვენისა და პროკოფიევის სონატები. კონცერტმა, რომელიც ჩეხოსლოვაკია-საბჭოთა კავშირის მეგობრობის ერთთვიური ფარგლებში გაიმართა, დიდი წარმატებით ჩაიარა.

☐ **ქოლერის** ეპიდემიასთან დაკავშირებით სინგაპურში გამოცხადდა კარანტინი. უკვე რეგისტრირებულია დაავადების 17 შემთხვევა.

☐ **ფუძიამის** მთის ძირას დაიწყო იაპონიის არმიის ნაწილების სამხედრო მანევრები. მანევრებში მონაწილეობს 4.000 ჯარისკაცი, 80 თვითმფრინავი, დიდძალი სატრანსპორტო საშუალება და სხვა სამხედრო ტექნიკა.

☐ **ალბანეთის** ყოფილი თვითმარქვია „პრეზიდენტი" ჩრმბე მადრიდიდან პარიზში ჩავიდა. (საკდესი).

„ავბედითი ფეთქმულება"

ჰავანა, 28 ნოემბერი. (საკდესი). 27 ნოემბერს საღამოს ჰავანის უნივერსიტეტში გაიმართა საზეიმო კრება, მიძღვნილი 92 წლის წინათ ესპანელი კოლონიზატორების მიერ დახვრეტილი კუბელი სტუდენტი-მედიკოსების სსოვნისადმი. ამ თარიღს ტრადიციულად ყოველწლიურად აღნიშნავს კუბის სტუდენტობა. კრებაზე ვრცელი სიტყვა წარმოთქვა კუბის პრემიერ-მინისტრმა ფიდელ კასტრომ. „მშვიდობის საქმის წინააღმდეგ ავბედითი შეთქმულება" — ასე დაახასიათა ფ. კასტრომ ამერიკის შეერთებული შტატების პრეზიდენტ კენედის მკვლელობა. ამ დანაშაულის ორგანიზატორებმა, აღნიშნა მან, ყველა ღონისძიება იხმარეს, რათა პრეზიდენტის მკვლელი მსოფლიოს საზოგადოებრივი აზრის ოვალში წარმოედგინთ, როგორც კუბისა და სსრ კავშირის „აგენტი".

შემდეგ პრემიერ-მინისტრი გადავიდა საშინაო პრობლემებზე და აღნიშნა, რომ, მიუხედავად უზარმაზარი ზარალისა, რაც გრიგალმა „ფლორამ" მიაყენა კუბას, საქმე კარგად მიდის. ახლა, როცა კუბას აქვს დიდი შესაძლებლობანი მსოფლიოს ბევრ ქვეყანასთან ვაჭრობისათვის და ფაქტიურად არ არსებობს გასაღების ბაზარი ფედერალური რესპუბლიკა, ერაყისა და სირიის ფედერაციის შექმნის შესახებ. ერაყს, თქვა თაჰერ იაჰიამ, განზრახული აქვს აგრეთვე დაიცვას არაბთა ქვეყნების ლიგა, რათა ეფექტიანი იარაღი გახადოს იგი.

საშინაო პოლიტიკის დარგში, განაგრძო პრემიერ-მინისტრმა, მთავრობა წაახალისებს კერძო საწარმოებსა და კერძო ინიციატივას. მთავრობას განზრახული აქვს განახორციელოს გეგმიანი ეკონომიკის პოლიტიკა, მაგრამ ამასთან ერთად პატივს სცემს კერძო სექტორსა და უზრუნველყოფს მის არსებობას.

თაჰერ იაჰიას განცხადება

ბაღდადი, 26 ნოემბერი. (საკდესი). გუშინ აქ ადგილობრივი და უცხოელი ეურნალისტებისათვის გამართულ პრეს-კონფერენციაზე გამოვიდა ერაყის პრემიერ-მინისტრი თაჰერ იაპია. მან განაცხადა, რომ ახალი მთავრობის საგარეო პოლიტიკას საფუძვლად დაედება მეგობრობა ყველა ქვეყანასთან და გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის წესდების პატივისცემა. ჩვენ, თქვა მან, არ განვსხვავებთ აღმოსავლეთს და დასავლეთს ერთმანეთისაგან. ჩვენ ვითანამშრომლებთ ყველასთან და, კერძოდ, უცხოეთის ნავთობის ბაზრის მიგაყენოთ საკუთარ ინტერესებს.

შეეხო რა სხვა არაბულ ქვეყნებთან ურთიერთობას, პრემიერ-მინისტრმა აღნიშნა, რომ ახალი მთავრობა აპირებს განახორციელოს კავშირი სამთა ფედერაციის — არაბთა გაერთიანებული რესპუბლიკის, ერაყისა და სირიის ფედერაციის შექმნის შესახებ. ერაყს, თქვა თაჰერ იაჰიამ, განზრახული აქვს აგრეთვე დაიცვას არაბთა ქვეყნების ლიგა, რათა ეფექტიანი იარაღი გახადოს იგი.

ნენის მომხრეები ღალატობენ სოციალიზმის პრინციპებს

რომი, 27 ნოემბერი. საკდესის კორესპონდენტი ა. კრასიკოვი იუწყება:

ქრისტიან დემოკრატთა, რესპუბლიკელთა, სოციალ-დემოკრატთა და სოციალისტთა პარტიების ხელმძღვანელმა ორგანოებმა დაამტკიცეს შეთანხმება იტალიის მომავალი მთავრობის პროგრამის შესახებ. შეთანხმება შეიმუშავეს და ხელი მოაწერეს ამ პარტიების ლიდერებმა. გაიხსნა ისეთი მოკავშირის შექმნის გზა, რომელშიც პირველად 1947 წლის შემდეგ შევლენ სოციალისტები.

იტალიის სოციალისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის გამართულ პლენუმზე პროგრამის შესახებ შეთანხმების რატიფიკაციის საკითხის გამო მწვავე ბრძოლა გაჩაღდა. იტალიის სოციალისტური პარტიის მდივანი ნენი და მისი მომხრე „ავტონომისტები", რომლებიც უმრავლესობას შეადგენენ პარტიის ხელმძღვანელობაში, მოითხოვდნენ შეთანხმების რატიფიკაციას და მთავრობაში „რაც უნდა დაჯდომოდათ" შესვლას. ცენტრალური კომიტეტის მემარცხენე ფრთა გამოვიდა ამ ხაზის წინააღმდეგ. მემარცხენეთა ლიდერმა ვეკიეტრ ფაჩიოთხა დეკლარაცია, რომელშიც ხაზგასმულია: ის, რომ პარტია დათანხმდა ნენის მიერ დასახულ პროგრამაზე, ნიშნავს იტალიის სოციალისტურ პარტიის იდეოლოგიური და პოლიტიკური პოზიციებიდან გადახრას.

,,ეს ... ეს ... ზოგი ვინმე"

,,ეს ... ეს ... ზოგი ვინმე"

,,ეს ... ეს ... ზოგი ვინმე"

ევგენია ივანოვნა

მოთხრობა

ლიუორე თუ არ ატყუებდათ, თოვლიანი მთაგრეხილი თოფის სასროლზე დაახლოებდა. ბინდდებოდა... გამუქებულ სილურჯეზე უფრო ადვილად გამირჩევიდნენ მთების ცალკეული იარუსები, ტყეებით, ალპური მდელოების მწვანე ქეჩით რომ იყვნენ შემოსილნი და თავზე ვარდისფერი ღრუბელი რომ ედგათ. წარმოდგება თანამიმდევრულად ასახელებდა იქ ბერებს, მწყემსებს, არწივებსა და ანგელოზებს... ბალე ჩენება დაფარეს თითქოს აქლემის ტყავში გახვეულმა ბორცვებმა, მარცხნივ რომ წამოიმართნენ, ლაპარაკი მინელდა. საღამო მოისწრაფვოდა, გზის აქეთ-იქით ნაპირებზე ნისლით განბანილი კვიპროსები აღმართულიყვნენ! გაგრილებულ ჰაერს შეერთო წვიის კვამლი და განწირულ ბატკანს გასაგები შეწუხებაც დაეტყო. ხმელ-ხმელი თელიანელი წამოდგა და ხელით შეეხო, თითქოს ანიშნებდა — სიბრძნე გამოიჩინეო. უეცრად ხუშია ირთ გამოჩნდა ალავერდის ტაძრის დახვეწილი პროფილი, როგორც ბუმბათს ჩამავალი მზე ალაპლაპებდა.

მუხლი გამართეს, საუბრის ძაფი დაკარგეს და ყველანი გათელილ სიმინდის ყანაში გავდიოდნენ. საღამაც ახლო, ბინდში ხმაურობდა სამაზრო ბანაკი, როგორც ურდო ლაშქრობაში. დაფქული მტვერი იდგა ჰაერში, წაწყლებდა კბილებში. სტრატონოვმა ხელი ჩაიყო ჯიბეში, რათა ცხვირსახოცით ოფლიანი სახე შეეწმინდა, და რაღაც ბრეყვიალა ამოუვარდა. თუმცა მაშინვე ფეხი დაადგა, მაგრამ ევგენია ივანოვნამ მაინც იცოო ტუჩის საღებავის ცარიელი პატარა ცილინდრი, წეღან რომ წინანდლის პარკში დადაგდო. ქალი მოუსვენრამა, მომლოდინე ანცობამ მოიცცა მთლად...

— გთხოვთ გიყვარდეთ ეს მიწა, ჩვენი უხვი მოხუცი დედა! ვაშა ახლთს. ცოცხლობდეს მაოად! — წამოიძახა სქელმა თელიანელმა, თითები დაიკოცნა და მერეღი ისინი მიწას შეახო თავის ფეხებთან.

სანამ ხალიჩებს ფენდნენ ფოთოლგაკეთფილი თუთის ხისქვეშ, შთაგონებული შოფერი კი ბატკანს ატყავებდა, დაყუარებულმა სტრატონოვმა სტუმრები ტაძრის დასათვალიერებლად წაიყვანა. ინგლისელმა ოჯახმა განაცხადა მეგზურის შემდგომ სამსახურზე და ცოლ-ადამი ამით ნამდვილი აყვავებული გამოჩნენა. ადგილი როდი იყო გადაჭრა ამ მოძრავი ერთდღიანი ქალაქისა, რომელიც ამაფრიალებდა წარმოიმშვა გუშინწინ ღილით და ამაღამ დაიშლება. იმ წამსვე ხევს გაღმა ადამიანთა მქუხარე ნაკადმა, როგორც ფერადი კენჭები, გაიტაცა ისინი ბამხსნილი ურმებისა და უთვალავი კარვებისაკენ. საითაც უნდა გაეხედა. ყველგან მოჩანდა გასტრონომიული სხვადასხვანაირი ცოთუნება. მათი ქართული სახელებივით ტკაცუნა, თუხთუხებდნენ ქვაბებში, იწვოდნენ ტაფებზე თუ შამფურებზე შიშხინებდნენ. ტილოს ფარდულში სახურავადე დასტებად ეწყო ფუნთუშა, ჯერ კიდევ ცხელი. ყუეტკაცუნა შოთები და მადას უხელებდნენ ინგლისელს. ყოველივე ამას ემატებოდა ღვინით სავსე კოკები, თხისა და კამეჩის ათფუთიანი ტიკები, არქაული მინის ბუშტო�sანი ბოცები და აგერ უკვე ჯიქებში ჩასხმული. საკმაო იყო მხოლოდ ხელის გაწოდება. სულ უფრო ხშირად ჩერდებოდა მისტერ პიკერინგი დახლებთან, თითქო შეცნობითი მიზნით, და როცა სტრატონოვმა შეამჩნია ეს მიდრეკილება გლეხური ტაბლეულობისადმი, ცდილობდა სულაც დაეკარგა ინგლისელი ბრბოში. ბალე. შეუმჩნეველად რომ უკან მიიხედა, დარწმუნდა მიწეული წარმატებაში.

გუშინწინ დაწყებული ბაზრობა ახლა გაჩაღებული იყო. ადამიანთა ნაკადის აქეთ-იქით მხარეზე დახორავებული იყო საქონელი, რომელიც, მთიელს ნიბლავს. მოსკოვური ჯოელაჭოცა ჩითები, რომელთაც ჯერ კიდევ სდიოდათ მეაეზსა, თუ ჩრდილოეთის თვის სუნი, კახური ქეჩისა და ნაბდის გეერდით ეწყო, ხოლო ყოველგვარი საოჯახო ნივთები დაწყებული მოკალული ქვაბებით, რომლებშიც ხახვარი ცხვარი ჩაეტეოდა, და გათავებული ფარდაგებით, თხის კედლების დასამშვენებლად რომ იყო განკუთვნილი. შერეული იყო მიმზიდველ ფერებად შეღებილ სხვადასხვა ტკბილეულობაში, ახალგაზრდა და მაგარ კბილებსაც რომ გაკვნეტა გაუჭირდებოდა. თელავის მეტუოჩლეებს დაჭდეული ხელები მუხლებს შუა დაეშვათ და უდარაჯებდნენ თავიანთ ნახელავს: ბავშვის სათამაშოებს, სასტვენებს, რომელთა გვერდით დაგორებული იყო ასჩაფიანი ქვევრები, გლეხები რომ მიწაში ფლავენ ღვინის შესანახავად. მათს გვერდით ბალახზე მოკალთებულიყვნენ სილნაღელი სარაჯები და გამოეფინათ თავიანთი ნაწარმი: მშვენიერი უნაგირები და ცხენის სხვა აკაზმულობა, აგრეთვე ვერცხლის მოქედილ-მოსეკადებული ქამრები, რომლებსაც თვით ბეკა ოპიზარიც კი მოიწონებდა, მოჯირითისთვის ყველაზე ძვირფასი, საოცნებო რამ — მოზაიკური შაგრენის, მოოქროვილ-ეუსლენანი ფეხსაცმელები. საყვარელი ქალის ფეხისათვის რომ მისწრებაა... ბინდი ამძაფრებდა გამოფენილ საქონლის იდუმალ სინატფეს.

— სად დაკარგეთ ის ჩვენი აყლაყუდა მისტერი, აი უბედურება! — ბავშვივით ტიტინებდა სტრატონოვი, რომელიც სულ უფრო გაბედული ხდებოდა, რა კი მტკიცედ იყო დარწმუნებული რომ ევგენია ივანოვნაც ჩაეორია გარშემო გამოფენილმა ჯადოსნურმა ოროომტრიალმა, — მომეცით ხელი. გამოგიყვანთო ნაპირზე... რა ეშმაკმა მომიქცია წეღან მხარი და შემიყვანა ამ მიტოვებულ ფანჩატურებში სადაც მე თვითონ ერთხელაც არ ვყოფილვარ! და შემდეგ სულ მინდა გკითხოთ, მაგრამ მავიწყდება. მართალია თუ არა, რომ ის სანინელი უბედურება მისტერ პიკერინგს. შეეჭიდა ღღეღაც ეკირიში თუ ბომბეიში?

— რა, რა უბედურება? — ხმამაღლა, ამ ხმაურში რომ გაეგონებინა, უპასუხებდა ევგენია ივანოვნა, უფრო გულღიად, ვიდრე ახლა უნდა ყოფილიყო.

— თვითონ იცით, რა უბედურებაც ჯერ კიდევ თბილისში წამოგცდათ. ხომ შეიძლებოდა, რომ ამას ცუდი შედეგი მოჰყოლოდა, მისი მეცნიერული მოღვაწეობისათვის?

— არ მესმის... რაზე ლაპარაკობ?

— იმაზე, რომ ოითქოს თავში კეტი დაჭერეს რაღაც კოლონიურ ვითარებაში...

— თანაგრძნობის კილოთი მოტყუებულმა, თანაც ასეთ ორომტრიალში, ევგენია ივანოვნამ ვერ მოასწრო, ერთი წამით დაიგვანა, რომ მოეგერიებინა. გაეგათილებინა, მის შესაფერ ადგილზე დაეყენებინა ეს ნაცემი, ნახევრადნაპატიები, საზიზღარი ზუხილით გაწვალებული ვაჟბატონი, შემდეგ კი სულაც დაგვანებებულად, სამარცხვინოდ, უზრდელობად მოეჩვენა თავის დაცვა. კინკლაობა, მასთან ლაპარაკიც კი ზრის რაიმე უბედურებაზე, ბით უმეტეს. რომ ამგვარ საქმეებთან მას არავითარი დამოკიდებულება არ ჰქონდა. მაგრამ მაინც გადაწყვიტა ეთქვა. რომ კონტუზია მოხდა შემთხვევით, შინნაკეფები ბომბის ფანჯარაში შეგდებით, რაც სხვისთვის იყო განზრახული, და სტრატონოვიც მაშინვე დაეთანხმა, ბომბი ჯენტლმენისათვის გა-

გაგრძელება. დასაწყისი იხილე ჩვენი გაზეთის №№ 274, 275, 276, 277-ში.

ხელებს და უჩვენებდა ხან ქვის სვეტებს, ანთებული სანთლები რომ ერტყათ გარშემო, ხან ნახევრადჩამორეცხილ ფრესკას, სადაც ბინდბუნდიდან გამოსჩანდა ბიზანტიელი მშვილდოსნის კოსტა ფეხი, ხან ტაძაროული, მასავით გამხდარი სახე თეოდორე ტირელისა, თაღზე რომ იყო დახრილი და ხელში მახვილი ეჭირა. ძველ, მშვენებაძრეული ქართული ქვა გამოსჭვიოდა მოციქულებისა და წინასწარმეტყველთა ფრესკებში და მათ მოჩვენებათა ძომხბველ ბუნდოვანებას ანიჭებდა. უეცრად ევგენია ივანოვნამ სტრატონოვს სთხოვა ცოტა ნელა ელაპარაკნა. მისტერ პიკერინგი ამასობაში დაეწია მათ და ქალს თავის მობორუნებისა კი არ დასჭირდა, რომ დარწმუნებულიყო ქმარი აქ არისო. მისტერ პიკერინგი კიდევ ღეჭავდა რაღაცას და დაძაბული უსმენდა უფრო ინტონაციას, ვიდრე იმის აზრს, რასაც თვალებდახრილი მეგზური მოახსენებდა.

ევგენია ივანოვნამ რაღაც ბეწვი მოაშორა ქმრის ზამშის ქურთუკს.

— თქვენი კმაყოფილი სახე მეტყველებს, რომ გემრიელად გიგიაშმიათ. რა მირთვთით? ალბათ რაღაც გემრიელი იყო?

— რაღაც ბიბლიური კულინარიიდან, ცეცხლივ მხურვალე ჩურთი რომ ჰქონდა. ყოველ შემთხვევაში ეს დიდხანს არ დამავიწყდება, და, სულ ცოტა ხვალამდე, საშინელ ვარ ხანძრის მხრივ.

— თუ ის შესახედავად ჩვენს „აელენს“ ჰგავს, მხოლოდ უფრო სქელი და მრგვალია, მაშინ ნინკალი ყოფილა... გასაოცარი საჭმელია! — დასძინა სტრატონოვმა, მაგრამ ცოლქმარმა საჭიროდ არ მიიჩნია ყურადღება მიექცია ამ ცნობისათვის.

— ყველაზე უცნაური, ქენი, ის არის,— ჩურჩხელი და ხახეკარა ხუმრობით გაგაძღო პიკერინგმა, — რომ როცა შორეულ ეპოქების რეკონსტრუქციას ვეწევით, ჩვენ, მეცნიერება უგულვებელყოფთ გაკსტრონომიულ მხარეს. ამგვარი გამოკვლევა კი უძვირფასეს ცნობებს მოგვცემდა გემოვნების ისტორიულ ევოლუციაზე, უცხოეთის გაელენაზე, საზრდოს ეკონომიურ არეალებზე და ბოლოს... ამრიგად,— თავდაბლად ჰკითხა მეგზურს, — კიდევ რა უბედურება დაატრიალა საქართველოში გამანადგურებელმა შაპ აბაზმა?

გვერდის ეკვდერში ჩვილის ტირილმა მიიპყრო ევგენია ივანოვნას ყურადღება. იქ ბავშვსა ნათლავდნენ. ღრმად მოხუცებული, თითქოს ფრესკიდან ჩამოსული მღვდელი, რომელსაც გახუნებული ოლარი ეკიდა, სწრაფად წარმოთქვამდა ლოცვის სიტყვებს. გუშმათიდან კი მას კრებული ბიბლიერ ბახს აძლევდა ბიზანტიელი შვილდოსანი.

მთიელთა მრავალრიცხოვანი ნათესაობა ეხვია გარს ემბაზს, რომელსაც კიდეებზე ოაფლის სანთლები ენთო. გამქოლ ქარზე მოლიცლიდე აღს თანამიმდევრობით გამოპყავდა ბინდიდან მოხუცი ქალის დანაოჭებული თავსაფრიანი სახე, მწყემსის გაუპარსავი ლოყები გახუნებული ახალუხის ფონზე, მოხუცის ჩოხაზე დახრილი მშვენიერი თავი. ყველა ისინი ნაღვლიანად, თითქოს საუკუნეთა სქელ სარკეში უცქერდნენ თავიანთ აღრიალებულ შთამომავალს.. ორი სხვა ოჯახი აგრეთვე გადაუდებელი საჭიროებისათვის და პეპელებით უკეთესია კეტზეო, ეკვენია ივანოვნას კი ტირილი სურდა წყეისა და აბდაუბდის, უფრო კი სასოწარკვეთილების გამო, რომ მეგზურმა ამ თავისი კადნიერებით გაბედა გიეხსენებინა, წინანდელი ახლოობა.

— მაგას არცა აქვს მნიშვნელობა, ალბათ რაღაცა ჩაიდიხა ახალგაზრდობით... ხელი მომეცით, ხელი! — იძახდა სტრატონოვი და მისკენ იხრებოდა.

მათს თვალწინ გორაკზე აღმართულიყო ალავერდის წმ. გიორგის ტაძარი და აი სტრატონოვი არ აცილდა ეკვენია ივანოვნას პასუხი გაეცა მისთვის და იმდენ ისტორიულ ცხობებს აყრიდა, რაც იმწამსვე ავიწყდებოდა, რომ უცნაურადაც კი ეჩვენებოდა როგორ შეიძლებოდა ამდენი რამ მომხდარიყო დედამიწის ამ პაწაწინა ადგილას. რიყის ქვით მოკირწყლული ქუჩა ადიოდა ციხის კედლის სიმსხო ალაყაფიაკენ. ასევა ძნელი იყო, თანაც აღიზიანებდა ამდენი წარსული ამბების მოსმენა, სურდა დაბრუნებულიყო უკან, უბრალო ხალხში, მეგაღეებსა და მწყემსებს შორის, იქ მომლერლებთან და მოეცეკვეებთან, ქორისეგნი სახის ყმაწვილებთან და ნუშას თვალა გოგოებთან, რომლებიც ხელიხელჩაკიდებულნი ცეკვავდნენ ფერხულს კოცონების სინათლეზე. ლოცვის გამომბმაური ბინდი იდგა ტაძარში და სიჩუმისადმი მოწიწების გამო სტრატონოვი თავის ლექციას თითქმის ყურში უკიოხავდა ევგენია ივანოვნას, მაგრამ მან ხომ იცოდა — რატომ, და რა კი ვერ ბეგადგა განძრეულიყო იმის შიშით, უფრო არ დაეუახლოვდეო, ლოყაზე მონაბერი სიცივეთ იგებდა როგორ ეჭერდა სტრატონოვი ნესტოებით იმ ჰაერს, მათ რომ ერთმანეთს აშორებდა, ხოლო ამის დასამალავად ვითომ გულგრილად იშვერდა

ხელებს და უჩვენებდა ხან ქვის სვეტებს, ანთებული სანთლები რომ ერტყათ გარშემო, ხან ნახევრადჩამორეცხილ ფრესკას, სადაც ბინდბუნდიდან გამოსჩანდა ბიზანტიელი მშვილდოსნის კოსტა ფეხი, ხან ტაძაროული, მასავით გამხდარი სახე თეოდორე ტირელისა, თაღზე რომ იყო დახრილი და ხელში მახვილი ეჭირა. ძველ,, მშვენებაძრეული ქართული ქვა გამოსჭვიოდა მოციქულებისა და წინასწარმეტყველთა ფრესკებში და მათ მოჩვენებათა ბომბზველ ბუნდოვანებას ანიჭებდა. უეცრად ევგენია ივანოვნამ სტრატონოვს სთხოვა ცოტა ნელა ელაპარაკნა. მისტერ პიკერინგი ამასობაში დაეწია მათ და ქალს თავის მობორუნებისა კი არ დასჭირდა, რომ დარწმუნებულიყო ქმარი აქ არისო. მისტერ პიკერინგი კიდევ ღეჭავდა რაღაცას და დაძაბული უსმენდა უფრო ინტონაციას, ვიდრე იმის აზრს, რასაც თვალებდახრილი მეგზური მოახსენებდა.

ევგენია ივანოვნამ რაღაც ბეწვი მოაშორა ქმრის ზამშის ქურთუკს.

— თქვენი კმაყოფილი სახე მეტყველებს, რომ გემრიელად გიგაშმიათ. რა მირთვთით? ალბათ რაღაც გემრიელი იყო?

— რაღაც ბიბლიური კულინარიიდან, ცეცხლივ მხურვალე ჩურთი რომ ჰქონდა. ყოველ შემთხვევაში ეს დიდხანს არ დამავიწყდება, სულ ცოტა ხვალამდე. საშინელ ვარ ხანძრის მხრივ.

— ყველაზე უცნაური, ქენი, ის არის,— ჩურჩხელი და ხახეკარა ხუმრობით გაგაძღო პიკერინგმა, — რომ როცა შორეულ ეპოქების რეკონსტრუქციას ვეწევით, ჩვენ, მეცნიერება უგულვებელყოფთ გასტრონომიულ მხარეს. ამგვარი გამოკვლევა კი უძვირფასეს ცნობებს მოგვცემდა გემოვნების ისტორიულ ევოლუციაზე, უცხოეთის გაელენაზე, საზრდოს ეკონომიურ არეალებზე და ბოლოს... ამრიგად,— თავდაბლად ჰკითხა მეგზურს, — კიდევ რა უბედურება დაატრიალა საქართველოში გამანადგურებელმა შაპ აბაზმა?

გვერდის ეკვდერში ჩვილის ტირილმა მიიპყრო ევგენია ივანოვნას ყურადღება. იქ ბავშვსა ნათლავდნენ. ღრმად მოხუცებული, თითქოს ფრესკიდან ჩამოსული მღვდელი, რომელსაც გახუნებული ოლარი ეკიდა, სწრაფად წარმოთქვამდა ლოცვის სიტყვებს. გუშმათიდან კი მას კრებული ბიბლიერ ბახს აძლევდა ბიზანტიელი შვილდოსანი.

მთიელთა მრავალრიცხოვანი ნათესაობა ეხვია გარს ემბაზს, რომელსაც კიდეებზე ოაფლის სანთლები ენთო. გამქოლ ქარზე მოლიცლიდე აღს თანამიმდევრობით გამოპყავდა ბინდიდან მოხუცი ქალის დანაოჭებული თავსაფრიანი სახე, მწყემსის გაუპარსავი ლოყები გახუნებული ახალუხის ფონზე, მოხუცის ჩოხაზე დახრილი მშვენიერი თავი. ყველა ისინი ნაღვლიანად, თითქოს საუკუნეთა სქელ სარკეში უცქერდნენ თავიანთ აღრიალებულ შთამომავალს.. ორი სხვა ოჯახი აგრეთვე გადაუდებელი საჭიროებისათვის და პეპელებით უკეთესია კეტზეო, ეკვენია ივანოვნას კი ტირილი სურდა წყეისა და აბდაუბდის, უფრო კი სასოწარკვეთილების გამო, რომ მეგზურმა ამ თავისი კადნიერებით გაბედა გიეხსენებინა, წინანდელი ახლოობა.

— მაგას არცა აქვს მნიშვნელობა, ალბათ რაღაცა ჩაიდიხა ახალგაზრდობით... ხელი მომეცით, ხელი! — იძახდა სტრატონოვი და მისკენ იხრებოდა.

მათს თვალწინ გორაკზე აღმართულიყო ალავერდის წმ. გიორგის ტაძარი და აი სტრატონოვი არ აცილდა ეკვენია ივანოვნას პასუხი გაეცა მისთვის და იმდენ ისტორიულ ცხობებს აყრიდა, რაც იმწამსვე ავიწყდებოდა, რომ უცნაურადაც კი ეჩვენებოდა როგორ შეიძლებოდა ამდენი რამ მომხდარიყო დედამიწის ამ პაწაწინა ადგილას. რიყის ქვით მოკირწყლული ქუჩა ადიოდა ციხის კედლის სიმსხო ალაყაფიაკენ. ასევა ძნელი იყო, თანაც აღიზიანებდა ამდენი წარსული ამბების მოსმენა, სურდა დაბრუნებულიყო უკან, უბრალო ხალხში, მეგაღეებსა და მწყემსებს შორის, იქ მომლერლებთან და მოეცეკვეებთან, ქორისეგნი სახის ყმაწვილებთან და ნუშას თვალა გოგოებთან, რომლებიც ხელიხელჩაკიდებულნი ცეკვავდნენ ფერხულს კოცონების სინათლეზე. ლოცვის გამომბმაური ბინდი იდგა ტაძარში და სიჩუმისადმი მოწიწების გამო სტრატონოვი თავის ლექციას თითქმის ყურში უკიოხავდა ევგენია ივანოვნას, მაგრამ მან ხომ იცოდა — რატომ, და რა კი ვერ ბეგადგა განძრეულიყო იმის შიშით, უფრო არ დაეუახლოვდეო, ლოყაზე მონაბერი სიცივეთ იგებდა როგორ ეჭერდა სტრატონოვი ნესტოებით იმ ჰაერს, მათ რომ ერთმანეთს აშორებდა, ხოლო ამის დასამალავად ვითომ გულგრილად იშვერდა

ხელებს და უჩვენებდა ხან ქვის სვეტებს, ანთებული სანთლები რომ ერტყათ გარშემო, ხან ნახევრადჩამორეცხილ ფრესკას, სადაც ბინდბუნდიდან გამოსჩანდა ბიზანტიელი მშვილდოსნის კოსტა ფეხი, ხან ტაძაროული, მასავით გამხდარი სახე თეოდორე ტირელისა, თაღზე რომ იყო დახრილი და ხელში მახვილი ეჭირა. ძველ,, მშვენებაძრეული ქართული ქვა გამოსჭვიოდა მოციქულებისა და წინასწარმეტყველთა ფრესკებში და მათ მოჩვენებათა ბომბზველ ბუნდოვანებას ანიჭებდა. უეცრად ევგენია ივანოვნამ სტრატონოვს სთხოვა ცოტა ნელა ელაპარაკნა. მისტერ პიკერინგი ამასობაში დაეწია მათ და ქალს თავის მობორუნებისა კი არ დასჭირდა, რომ დარწმუნებულიყო ქმარი აქ არისო. მისტერ პიკერინგი კიდევ ღეჭავდა რაღაცას და დაძაბული უსმენდა უფრო ინტონაციას, ვიდრე იმის აზრს, რასაც თვალებდახრილი მეგზური მოახსენებდა.

ევგენია ივანოვნამ რაღაც ბეწვი მოაშორა ქმრის ზამშის ქურთუკს.

— თქვენი კმაყოფილი სახე მეტყველებს, რომ გემრიელად გიგაშმიათ. რა მირთვთით? ალბათ რაღაც გემრიელი იყო?

— რაღაც ბიბლიური კულინარიიდან, ცეცხლივ მხურვალე ჩურთი რომ ჰქონდა. ყოველ შემთხვევაში ეს დიდხანს არ დამავიწყდება, სულ ცოტა ხვალამდე. საშინელ ვარ ხანძრის მხრივ.

— ყველაზე უცნაური, ქენი, ის არის,— ჩურჩხელი და ხახეკარა ხუმრობით გაგაძღო პიკერინგმა, — რომ როცა შორეულ ეპოქების რეკონსტრუქციას ვეწევით, ჩვენ, მეცნიერება უგულვებელყოფთ გასტრონომიულ მხარეს. ამგვარი გამოკვლევა კი უძვირფასეს ცნობებს მოგვცემდა გემოვნების ისტორიულ ევოლუციაზე, უცხოეთის გაელენაზე, საზრდოს ეკონომიურ არეალებზე და ბოლოს... ამრიგად,— თავდაბლად ჰკითხა მეგზურს, — კიდევ რა უბედურება დაატრიალა საქართველოში გამანადგურებელმა შაპ აბაზმა?

გვერდის ეკვდერში ჩვილის ტირილმა მიიპყრო ევგენია ივანოვნას ყურადღება. იქ ბავშვსა ნათლავდნენ. ღრმად მოხუცებული, თითქოს ფრესკიდან ჩამოსული მღვდელი, რომელსაც გახუნებული ოლარი ეკიდა, სწრაფად წარმოთქვამდა ლოცვის სიტყვებს. გუშმათიდან კი მას კრებული ბიბლიერ ბახს აძლევდა ბიზანტიელი შვილდოსანი.

მთიელთა მრავალრიცხოვანი ნათესაობა ეხვია გარს ემბაზს, რომელსაც კიდეებზე ოაფლის სანთლები ენთო. გამქოლ ქარზე მოლიცლიდე აღს თანამიმდევრობით გამოპყავდა ბინდიდან მოხუცი ქალის დანაოჭებული თავსაფრიანი სახე, მწყემსის გაუპარსავი ლოყები გახუნებული ახალუხის ფონზე, მოხუცის ჩოხაზე დახრილი მშვენიერი თავი. ყველა ისინი ნაღვლიანად, თითქოს საუკუნეთა სქელ სარკეში უცქერდნენ თავიანთ აღრიალებულ შთამომავალს.. ორი სხვა ოჯახი აგრეთვე გადაუდებელი საჭიროებისათვის და პეპელებით

გაგრძელება. დასაწყისი იხილე ჩვენი გაზეთის №№ 271, 275, 276, 277-ში.

ნაბიჯ, უგამყოლოდ ევგენია ივანოვნა ჩავიდა ძირს, უფრო ახლოს ალაზნის ღამის განუმეორებელ მოჩვენებებთან, დამწვარი ქონისა და აბოლებული ტოტების ნისლში. მის ახლოს გაიარა ურემმა, რომელსაც უკან მოჰყვებოდა დაბალი ტანის ჩოხიანი ყმაწვილი, ვისაც წელს ერტყა ისეთი ბრძელი სატევარი, რომ ადვილად განგმირავდა თვით მამონტის გულს; ყმაწვილმა მკლავები დაიკაპიწა, ხელები გაბალა, თითქოს მთელ კავკასიას საცეკვაოდ იწვევსო, გრიგალივით დატრიალდა დუდუკის ხმაზე, ხალმა გზა მისცა და იგიც მოჩვენებასავით შეეერთო წყვდიადს. ახოვანმა ჩაჩანმა, ნაბდის ქუდი რომ ეხურა და ზურგზე დაკლული ცხვარი მოეგო, ისე ახლოს ჩაუარა ევგენია ივანოვნას, რომ ცხვრის რქიდან რაღაცის მძიმე წვეთი დაეცა მის თეთრ ტუფლს... მხოლოდ ახლა იპოვნეს მამაკაცებმა ევგენია ივანოვნა.

მათ ძლივს მიაგნეს თავიანთ ბინას თუთის ხისქვეშ. თელიანელები ისე დასტრიალებდნენ მწვადებს თითქოს მეფდელმოქმედებენო. ხაკვერჩხლები ვემრიელ, გამაღიზიანებელ სუნს გამოსცემდნენ, კოცონს ცეცხლი სადფიციო ალაპლაპებდა ცხვრის გადმობრუნებულ ტყავს და ამ წვრილმანმა უფრო გაამძაფრა ევგენია ივანოვნას თავგადასავლის უჩვეულო სილამაზე. რაკა მწვადი შამფურებს მოაშორეს. ყველამ ხალიჩაზე მოიჯრეს

ფეხი სუფრის გარშემო, სიტყვა ღვინოს დაუთმეს, იგი უხვად ისმენდით ქალებს, ბავშვებისა და ალერსის სადღეგრძელოდ. რასაც ისინი თავიანთ საყვარელ ადამიანებს არ აკლებენ, აგრეთვე ინგლისის სადღეგრძელოდ. რაკა იქ არ მოსპობილიყვნენ გულშრთალი მწყემსები და მეგაღეები, ყველა იმის სადღეგრძელოდ, რითაც ცოცხალი ცოცხლობს და, პირველ რიგში სტუმრებისა, რომლებიც თავიანთი ფეხსაცმლის ლანჩრებით წაიღებენ ეახური მიწის მტვერს. და ყოველი სადღეგრძელოს შემდეგ სტრატონოვი შეუჩნევლად სვამდა იმის სადღეგრძელოს, ვინც მხოლოდ მისთვის იყო ცნობილი. სადღეგრძელოებს შორის შესვენებაზე ერთ-ერთმა თელიანელმა საოთგანლაც მოიყვანა ბრმა მესტვირეები.

ეკვსი თვალდავსილი გამოვიდა ბნელიდან, თითქოს შამფურზე ყოფილიყვეხენ აგებულნი. თვითეულს ხელი ედო წინამავალი ამხანაგის მხარზე; მეთაურს მხარეულად გადაეწია თავი უკან და გზას ხელჯოხით საზრავდა. ერთმანეთის მსგავსნი უბედურებაში, ვით ძმები, ისინი ანგსხვავდებოდნენ მხოლოდ ასაკით, ერთს ხელში ეჭირა გუდა-სტვირი, მეორეს — რაოაც ვერცხლით დაკავშირებული ოთხი ჩხირი, მესამეს კი — **საზანდარი;** დანარჩენთ ხელები წყვდიადში არ უჩანდათ. უეცრად მოწიხავე ცარიელ კასრს წამოადო — თითქოს თანდათანობით შენელებულმა ტალღამ დაუარა ყველასო, პირველი კინღამ ცეცხლში ჩავარდა, ხოლო უკანასკნელს არც კი უგრძვნია მოსალოდნელი საფრთხე. მომღერლებს მისცეს თითო ნაკერი ხორცი ლავაშით, ღვინო დაალვინეს და უთხრეს, ახლა თქვენი ოსტატობა გვიჩვენეთო. ლოტბარმა გულმოდგინედ გაბერა თავისი გუდა, ეკვსი ოვალდავსილი გამოვიდა ბნელიდან, თითქოს შამფურზე ყოფილიყვეხენ აგებულნი. თვითეულს ხელი ედო წინამავალი ამხანაგის მხარზე; მეთაურს მხარეულად გადაეწია თავი უკან და გზას ხელჯოხით საზრავდა. ერთმანეთის მსგავსნი უბედურებაში, ვით ძმები, ისინი განსხვავდებოდნენ მხოლოდ ასაკით, ერთს ხელში ეჭირა გუდა-სტვირი, მეორეს — რაოაც ვერცხლით დაკავშირებული ოთხი ჩხირი, მესამეს კი — **საზანდარი;** დანარჩენთ ხელები წყვდიადში არ უჩანდათ. უეცრად მოწიხავე ცარიელ კასრს წამოადო — თითქოს თანდათანობით შენელებულმა ტალღამ დაუარა ყველასო, პირველი კინღამ ცეცხლში ჩავარდა, ხოლო უკანასკნელს არც კი უგრძვნია მოსალოდნელი საფრთხე. მომღერლებს მისცეს თითო ნაკერი ხორცი ლავაშით, ღვინო დაალვინეს და უთხრეს, ახლა თქვენი ოსტატობა გვიჩვენეთო. ლოტბარმა გულმოდგინედ გაბერა თავისი გუდა,

ფეხი სუფრის გარშემო, სიტყვა ღვინოს დაუთმეს, იგი უხვად ისმენდით ქალებს, ბავშვებისა და ალერსის სადღეგრძელოდ. რასაც ისინი თავიანთ საყვარელ ადამიანებს არ აკლებენ, აგრეთვე ინგლისის სადღეგრძელოდ. რაკა იქ არ მოსპობილიყვნენ გულშრთალი მწყემსები და მეგაღეები, ყველა იმის სადღეგრძელოდ, რითაც ცოცხალი ცოცხლობს და, პირველ რიგში სტუმრებისა, რომლებიც თავიანთი ფეხსაცმლის ლანჩრებით წაიღებენ ეახური მიწის მტვერს. და ყოველი სადღეგრძელოს შემდეგ სტრატონოვი შეუჩნევლად სვამდა იმის სადღეგრძელოს, ვინც მხოლოდ მისთვის იყო ცნობილი. სადღეგრძელოებს შორის შესვენებაზე ერთ-ერთმა თელიანელმა საოთგანლაც მოიყვანა ბრმა მესტვირეები.

ეკვსი თვალდავსილი გამოვიდა ბნელიდან, თითქოს შამფურზე ყოფილიყვეხენ აგებულნი. თვითეულს ხელი ედო წინამავალი ამხანაგის მხარზე; მეთაურს მხარეულად გადაეწია თავი უკან და გზას ხელჯოხით საზრავდა. ერთმანეთის მსგავსნი უბედურებაში, ვით ძმები, ისინი განსხვავდებოდნენ მხოლოდ ასაკით, ერთს ხელში ეჭირა გუდა-სტვირი, მეორეს — რაოაც ვერცხლით დაკავშირებული ოთხი ჩხირი, მესამეს კი — **საზანდარი;** დანარჩენთ ხელები წყვდიადში არ უჩანდათ. უეცრად მოწიხავე ცარიელ კასრს წამოადო — თითქოს თანდათანობით შენელებულმა ტალღამ დაუარა ყველასო, პირველი კინღამ ცეცხლში ჩავარდა, ხოლო უკანასკნელს არც კი უგრძვნია მოსალოდნელი საფრთხე. მომღერლებს მისცეს თითო ნაკერი ხორცი ლავაშით, ღვინო დაალვინეს და უთხრეს, ახლა თქვენი ოსტატობა გვიჩვენეთო. ლოტბარმა გულმოდგინედ გაბერა თავისი გუდა,

ფეხი სუფრის გარშემო, სიტყვა ღვინოს დაუთმეს, იგი უხვად ისმენდით ქალებს, ბავშვებისა და ალერსის სადღეგრძელოდ. რასაც ისინი თავიანთ საყვარელ ადამიანებს არ აკლებენ, აგრეთვე ინგლისის სადღეგრძელოდ. რაკა იქ არ მოსპობილიყვნენ გულშრთალი მწყემსები და მეგაღეები, ყველა იმის სადღეგრძელოდ, რითაც ცოცხალი ცოცხლობს და, პირველ რიგში სტუმრებისა, რომლებიც თავიანთი ფეხსაცმლის ლანჩრებით წაიღებენ ეახური მიწის მტვერს. და ყოველი სადღეგრძელოს შემდეგ სტრატონოვი შეუჩნევლად სვამდა იმის სადღეგრძელოს, ვინც მხოლოდ მისთვის იყო ცნობილი. სადღეგრძელოებს შორის შესვენებაზე ერთ-ერთმა თელიანელმა საოთგანლაც მოიყვანა ბრმა მესტვირეები.

ეკვსი თვალდავსილი გამოვიდა ბნელიდან, თითქოს შამფურზე ყოფილიყვეხენ აგებულნი. თვითეულს ხელი ედო წინამავალი ამხანაგის მხარზე; მეთაურს მხარეულად გადაეწია თავი უკან და გზას ხელჯოხით საზრავდა. ერთმანეთის მსგავსნი უბედურებაში, ვით ძმები, ისინი განსხვავდებოდნენ მხოლოდ ასაკით, ერთს ხელში ეჭირა გუდა-სტვირი, მეორეს — რაოაც ვერცხლით დაკავშირებული ოთხი ჩხირი, მესამეს კი — **საზანდარი;** დანარჩენთ ხელები წყვდიადში არ უჩანდათ. უეცრად მოწიხავე ცარიელ კასრს წამოადო — თითქოს თანდათანობით შენელებულმა ტალღამ დაუარა ყველასო, პირველი კინღამ ცეცხლში ჩავარდა, ხოლო უკანასკნელს არც კი უგრძვნია მოსალოდნელი საფრთხე. მომღერლებს მისცეს თითო ნაკერი ხორცი ლავაშით, ღვინო დაალვინეს და უთხრეს, ახლა თქვენი ოსტატობა გვიჩვენეთო. ლოტბარმა გულმოდგინედ გაბერა თავისი გუდა,

ფეხი სუფრის გარშემო, სიტყვა ღვინოს დაუთმეს, იგი უხვად ისმენდით ქალებს, ბავშვებისა და ალერსის სადღეგრძელოდ. რასაც ისინი თავიანთ საყვარელ ადამიანებს არ აკლებენ, აგრეთ